І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 70. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го КВІТНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 14, 1965 No. 70. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 13 квітня 1965 року

В АМЕРИЦІ

37 ТОРНАДО В ШІСТЬОХ СТЕЙТАХ СПРИЧИНИЛИ СМЕРТЬ 247 ОСІБ, А ПОНАД 2,500 ОСІБ Є ПОРАНЕНІ. Найбільші втрати має Індіяна, де число вбитих становить 141, в Мишиґені — 44, Огайо — 53. Вбиті є в стейтах Іллиной, Висканкин та Айові. В деяких околицях є цілі місцевості, в яких всі будинки або понищені або пошкоджені. Торнадо деколи було на одну милю широке. Тисячі осіб є без даху над головою; в самій тільки Індіяні знищені 400 домів. Буревії перевертали авта й автобуси, а в Огайо спричинив вітер те, що 50-вагоновий поїзд вийшов із рейок. Число жертв в людях може збільшитися, бо в розвалених домах знаходять нових трупів. Червоний Хрест та урядові аґенції спішать із допомогою населенню.

ДЕФІЦИТ В ПЛАТНИЧОМУ БАЛЯНСІ З ЗАКОРДОНОМ СТАНОВИВ ТРИ БІЛЬЙОНИ ДОЛЯРІВ в минулому році, і це є вже 7-ий черговий рік, коли він виносить $3 більйони або й більше. В лютому президент Джансон просив бизнесменів, щоб добровільно зменшили скількість долярів, висиланих за кордон, і цей заклик починає давати добрі наслідки. Американці видають доляри за кордон на такі справи: на імпорт, економічну й військову допомогу, позички, інвестиції та туристику, а також на кредит для експорту. Закордон має американські доляри і купує за них американське золото по максимальній ціні.

КОМІСАР ПОДАТКОВОГО УРЯДУ ШЕЛДОН С. КОГЕН ПРИГАДУЄ ПРО ПОДАТКИ, які треба заплатити до 15-го квітня, це значить до четверга. Він сказав, що ним очолюваний уряд не буде „поблажливим боржником". Хто має трудноці, той може просити про відкладення частини податку на один або два місяці, але за цю відкладену суму мусить заплатити відсоток у висоті 6%. Дозвіл на плачення федерального податку пізніше уряд видає тільки у виїмкових випадках.

САРДЖЕНТ ШРАЙВЕР ОБОРОНЯЄ ПРАЦЮ УРЯДУ ЕКОНОМІЧНОЇ СЛУШНОЇ НАГОДИ, який він очолює. Шрайвер відповів на закиди голови Палатної Виховної Підкомісії конґресмена-демократа з Ню Йорку Адама Клейтона Повелла, який сказав, що з програми поборювання вбогости робиться політичні патронати, широкі плянування і платиться зависокі платні тим, що працюють при здійснюванні цієї програми. Директор Шрайвер заперечив це і покликався на тих конґресменів, які на місцях бачили, як здійснюється програму. Шрайвер заявив, що при праці затруднюється бідних робітників, а працівники на вищих становищах не мають надмірних платень.

ЧИСЛО ФАБРИЧНИХ РОБІТНИКІВ В БЕРЕЗНІ СТАНОВИЛО 17,814,000, що було рекордом для того місяця впродовж 21-го року. Число нефармерських робітників в березні ц.р. виносило 59,902,000. Число тижневих годин праці фабричних робітників в березні становило 41.5 годину, найбільше від вересня 1945-го року, коли воно виносило 41.7 Внаслідок надномових годин праці пересічний заробіток фабричного робітника в тижні виносив $107.38 — що є також новим рекордом. Пересічна заробітна платня за одну годину праці виносила $2.60, що було рекордом на один цент більше.

Д-Р ДЖОРДЖ Е. МЮЛЛЕР ПРО МОЖЛИВІСТЬ ВЧАСНІШОГО НАЙБЛИЖЧОГО ЛЕТУ АМЕРИКАНСЬКИХ АСТРОНАВТІВ. Д-р Мюллер очолює програму летів в проєкті Джемінай. Він заявив на пресовій конференції, що лет Джемінай 4 зможе відбутися не в червні, як було заплановано, а в травні цього року. Це приспішення плянується після повного успіху кружляння Джемінай 3. Лет Джемінай 5 запланований на осінь ц.р. Під час того лету мали б астронавти вилазити на короткий час з кабіни. Є можливість, що Джемінай 5 буде випущений скорше, як заплановано.

У СВІТІ

МОСКОВСЬКІ АСТРОНОМИ ТВЕРДЯТЬ, що перехоплені ними радіо-сиґнали із всесвіту мають за своє джерело — „розумові істоти". Геннадій Шоломітскій із Штернбеґського Астрономічного Інституту у Москві запевняє, що він ствердив появу „блимаючих радіохвиль" докладно кожних 100 днів. Інші совєтські астрономи, Йосіф Шкловскій і Ніколай Кардашев, підтримують теорію, що на одній із плянет живуть істоти, які розвинули вже у себе такий високий ступінь техніки, що висилають у всесвіт радіо-сиґнали. Британські й американські астрономи куди обережніші.

ДО СХІДНЬОГО БЕРЛІНУ ПОЧАЛИ ВПУСКАТИ ВІДВІДУВАЧІВ з Західнього Берліну у зв'язку з Великодніми святами. Здогадуються, що впродовж Великоднього тижня один мільйон німців із Західнього Берліну відвідають своїх рідних і приятелів у Східньому Берліні, розмежованому від них внутрішньо-берлінським муром. Коли розпочалась ця процедура в понеділок 12 квітня о год. 7 ранку, то тільки коло 100 осіб чекали на зупинці Фрідріхштрассе міської залізниці, яка стоїть під східньонімецьким управлінням. Однак у тому дні число відвідувачів зросло до 15.000

ЛІДЕР ІТАЛІЙСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ ПІЄТРО НЕННІ БУВ У ПАПИ ПАВЛА VI на понад одногодинній авдієнції. Про зміст їхньої розмови не подано ніякої вістки. Однак це перший випадок від сторіч, що Папа прийняв італійського соціяліста-марксиста, 74-літній Пієтро Ненні, який після війни ішов завжди разом з комуністами, порвав виборчий союз з ними у 1958 році, а два роки тому вступив до коаліційного центро-лівого уряду під проводом лідера християнських демократів. Гадають, що Ненні хоче наблизити членів своєї партії до середньої міщанської верстви

АМЕРИКАНСЬКІ КЕРІВНІ ЧИННИКИ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ДИВЛЯТЬСЯ на тамошню ситуацію більше оптимістично, як ще кілька тижнів тому, звертаючи увагу на такі моменти: цивільні мешканці приносять тепер властям більше інформацій про дії комуністичних підпільників, — з рядів комуністичного підпілля є тепер більше перебіжчиків, — до війська зголошується більше добровольців. Однак поруч із цим — комуністи аґресивніші, ніж були раніше, а відсоток дезертирів з державної армії все ще дуже високий.

КОМУНІСТИ ПРИПИНИЛИ ПЕРЕШКОДЖУВАТИ комунікаційному рухові в сторону до Західнього Берліну. В минулу неділю по автострадах, водних каналах, у повітрі та на залізничих шляхах комуністи не ставили ніяких перешкод подорожнім ані вантажному рухові. Таким чином скінчилася 5-денна комуністична авантюра, що була пімстою за засідання у Західньому Берліні західньо-німецького парляменту.

ЮҐОСЛАВСЬКИЙ ДИКТАТОР ТІТО ПОЇХАВ до Альжиру, щоб ніби поправити погіршені взаємини між Юґославією і арабським світом. В Альжирі та Єгипті зросли комуно-китайські впливи, а відомо, що Пейпінґ ворожий Юґославії, як ніби центрові „соціялістичного ревізіонізму". Однак Чу Ен-лай буцім-то відкинув просьбу альжирського диктатора Ахмеда Бен Белли, щоб на азійсько-африканській конференції в Альжирі не переводити розгри між Москвою і Пейпінґом.

37 ТОРНАДО СПУСТОШИЛИ ШІСТЬ СТЕЙТІВ ЗДА І СПРИЧИНИЛИ СМЕРТЬ 247 ОСІБ

Шикаґо. — 37 торнадо в шістьох стейтах на Середньому Заході зробили великі спустошення в численних місцевостях, вбили 247 осіб, та поранили більше як 2 500 осіб. Матеріяльні втрати виносять десятки мільйонів долярів, вони ще не є оцінені, бо важко це зробити в перших днях після жахливої катастрофи. Найбільше вбитих є в стейті Індіяна, де досі нараховано 241 труп; на другому місці щодо жертв в людях є стейт Огайо — 53 вбитих, в Мишиґені — 44; менші числа вбитих є в Іллиной, Айові та Висканзині. Число поранених виносить більше як 2 500 осіб. Губернатор Висканзину Воррен Новлес оцінює, що матеріяльні шкоди в його стейті виносять понад $20 000 000. Тисячі осіб в цих шістьох стейтах є без даху над головою. В самій тільки Індіяні зовсім знищені 400 домів, а ще більше домів сильно пошкоджені. Торнадо в Індіяні віяли на ширині однієї милі, що рідко коли буває, бо звичайно ширина торнадо становить одну третю милі. Буревії зрівняли із землею доми, змітали цілі фабрики, перевертали автобуси й кидали автами на поля з автострад, ломили залізні й алюмійові машти та штаби. В Індіяні немає елекричного струму в 40 повітах. В численних повітах оголошено стан крайньої необхідности, і населення може користати з федеральних позичок. Губернатор Індіяни Роджер Д. Бранігін наказав 18 літакам літати над знищеними районами та оцінювати спричинені шкоди. Населення повідомлено радіовими стаціями, щоб давало літакам знаки, якщо десь треба негайної допомоги. Допомога пошкодованому населенню іде з усіх кінців ЗДА. Червоний Хрест із Ню Йорку вислав 60 півлітрів крови для поранених у Форті Вейн. Преса підкреслює, що цьогорічні торнадо належать до найгрізніших. В 1925-му році торнадо в Мізурі, Іллиной та Індіяні спричинили смерть 689 осіб. В Алабамі в 1932 р. згинули від торнадо 268 осіб, в Ґейнсвіллі, Джорджія, в 1936 р. — 203 особи, а у Флінті — Лейкпорті, Мишиґен — 116 осіб. В Міннесоті ріка Міссіссіпі загрожує повінню, бо вода в ній значно піднеслася внаслідок дощів, які збільшили воду в її допливах. Внаслідок виливів рік вже згинули 7 осіб, матеріяльні витрати виносять коло $20-000 000 і коло 20 00 осіб треба було евакуювати.

100-річчя народин митр. А. Шептицького відзначено науковою конференцією

Філядельфія. — В неділю 12 квітня ц. р. Відділ Українського Християнського Руху у Філядельфії влаштував наукову конференцію для відзначення сторіччя з дня народин Слуги Божого Митрополита Кир Андрея Шептицького і водночас із цим для вшанування жертв переслідуваних і нищених Москвою Української Автокефальної Православної Церкви і Української Католицької Церкви. Святочні Сходини відрив Голова УХР д-р Микола Ценко, запропонуючи до почесної Президії о. дек. Мирослава Харину та о. Олексія Царика, пароха церкви св. Покрови у Філядельфії. Молитву провів о. дек. Харина, згодом голова УХР у вступному слові згадав, що сьогодні в першій мірі згадуємо сумні події наших церков, які Москва чи то біла чи червона постановила знищити тому лише, що вони українські та помагають українському народові у його боротьбі за незалежність. Повстанням з місць та хвилиною мовчанки вшановано жертви боротьби за незалежність українських Церков. З черги присутні — понад сто осіб — вислухали короткі, але змістовні коповіді а то: п. дек. Лободича, о. проф Корби, проф. д-ра Лужницького та проф. І. Коровицького. На залі було присутніх 12 священиків. Голова УХР, закриваючи Святочні Сходини, підкреслив, що обидві Церкви сьогодні у неволі і треба нам спільно молитись та помагати у їх боротьбі за незалежність від Москви, а заключну молитву провів Всеч. о. прот. Царик.

Василя Гузаря переобрано головою Рочестерської Союзової Округи

Рочестер. — Минулої неділі тут відбулися загальні річні збори Відділів УНСоюзу, на яких переобрано дотеперішнього голову округи, головного радного УНСоюзу Василя Гузаря на той уряд. Збори відбулися в приміщенні Українсько-Американськоо Клюбу, який є власністю одного з місцевих союзових Відділів. На всіх 11 Відділів округи взяли участь 8 Відділів. Не прислали своїх делеґатів два відділи з Обирн (38 і 202) та 343 Відділ з Рочестеру. Приявні висловили переконання, що така неприсутність більше не повториться й що є основним обов'язком секретарів, предсідників і інших урядовців Відділів та їх конвенційних делеґатів брати обов'язкову участь в окружних зборах зокрема тоді, коли на них прибуває представник Екзекутиви УНСоюзу. Після приняття протоколу минулорічних загальних зборів, що його виготовив і прочитав окружний секретар Володимир Гавриляк, голова округи В. Гузар, секретар В. Гавриляк і касир Софія Гунька склали справоздання з діяльности, в якій великою позицією були минулорічні ювілейні святкування в 70-річчя УНСоюзу.

Призначену головною канцелярією квоту нових членів Округа виконала тільки в половині, але зате приготовляється відробити занедбання в цім році посиленою акцією за значну розбудову відділів і тим самим округи, яка під цю пору об'єднує понад три тисячі членів.

Після уділення управі звільнення, голова зборів запросив приявного в Рочестері, з нагоди крайового з'їзду Пласту, гол. секретаря Ярослава Падоха, до виголошення організаційної доповіді. Д-р Я. Падох дав огляд минулого, ювілейного року УНСоюзу, який на загально-громадському фронті визначився монументальним відзначенням 150. річних роковин народження патрона УНС Тараса Шевченка, відкриттям пам'ятника йому у Вашинґтоні, а на союзовому, хоч з неменш загальним значенням, — появою Енциклопедії Українознавства заходами УНСоюзу. Загальна увага та наполеглива праця союзового загалу відбилася на зменшеній активности для самого УНС й тому наш ріст в минулому році не переступив сподіваних меж щорічного росту. Тим то в цім році треба багато дечого відробити і за минулий рік. Доповідач подав докладні дані про працю всього УНСоюзу, а особливо про працю рочестерської округи та проаналізував діяльність усіх місцевих Відділів й намітив перед ними їхні цьогорічні завдання. Після доповіді відбулася дискусія, в якій представники відділів підмічували найактуальніші питання, ставили запити відносно праці головної канцелярії та зобов'язалися по найкращим силам повністю виконати цьогорічну квоту збільшення Союзу новими членами. До нової управи Округи обрано, крім зґаданого голови В. Гузаря, Константина Шевчука на містоголову, В. Гавриляка на секретаря і Софію Гуньку на касира. До контрольної комісії обрано Михайла Малинівського, Івана Мишука і Юліяна Кушніра. Після ділової частини зборів відбулася святочна роздача почесних ювілейних відзнак УНСоюзу за заслуги в минулому році.

Срібні відзнаки одержали Володимир Гавриляк і Василь Попович, а бронзові Павло Пирогарич з Обирн і Михайло Малинівський.

ПЕЙПІНҐ І ГАНОЙ ВІДКИДАЮТЬ ПОСЕРЕДНИЦТВО БРИТАНІЇ

Лондон. — Британський уряд потвердив, що британський шарж д'аффер у Пейпінґу Терренс Гарвей дістав від комуно - китайського уряду офіційне повідомлення, що Комуністичний Китай не бажає собі переводити з представником Британії розмови на тему В'єтнаму й Індокитаю і що тому приїзд до Пейпінґу недавнього британського міністра закордонних справ Патріка Гордона Вокера — не бажаний. Комунокитайська нота в цій справі випрандує таке своє становище ніби-то ворожим до комуністів становищем Британії, яка солідаризується з „американськими імперіялістами - аґресорами". Британський прем'єр Гаролд Вільсон вислав Патріка Гордона Вокера, який зрікся становища міністра закордонних справ внаслідку двократної прогри у парляментарних виборах, щоб він „перевірив" ситуацію у Південній Азії і склав відповідне звідомлення урядові. Вокер мав відлетіти з Лондону в середу 14 квітня і відвідати такі країни: Південний В'єтнам, Лаос, Сіям, Бірма, Маляйзія і Японія. Однак британські газети не скривали, що Вокер буде старатися увійти в безпосередній зв'язок також з комуністичними лідерами і саме у зв'язку з тими повідомленнями Північних В'єтнам і Комуністичний Китай згори застереглись, що вони не бажають собі відвідин Вокера. Західні пацифісти „розчаровані" особливо солідарністю Північного В'єтнаму з Комуністичним Китаєм, бо за їхньою теорією Північний В'єтнам є ніби „поміркованіший", не бажає собі збройної інтервенції Китаю по стороні в'єтнамських комуністів і схиляється радше до „поміркованого" Совєтського Союзу. Всі ці теорії розбиваються тепер у світлі фактів. Деякі західні газети твердять, що північно - в'єтнамський ватажок Го Чі Мінг, який буцім-то готов би піти на компроміс у справі Південного В'єтнаму, втрачає свої впливи у користь радикальних елементів, підпорядкованих цілком диктатові Пейпінґу. — Тим часом у Південному В'єтнамі закінчено висад двох дальших куренів американської морської піхоти, по 1.400 вояків кожний, та вивантажено важку зброю тих куренів.

Іван Тиктор опублікував перший том другого видання „Історії Української Культури"

Вінніпеґ. — Заходом і накладом Івана Тиктора відомого львівського видавця „Нового Часу" і таких поширених між двома світовими війнами в Західній Україні книжкових видань як „Велика Історія України", Історія Українського Війська" та „Історія Української Культури", появився тут другим доповненим виданням перший том „Історія Української Культури". Попереджує цей том новонаписана стаття Богдана Кравцева „Мітологія української землі" і в дальшому йдуть передруковані з першого видання праці історика Івана Крип'якевича про український побут, починаючи від княжої доби й аж до нових часів та літературознавця Володимира Радзикевича історія українського письменства давньої, середньої і нової доби. Цілий 480-сторінковий том багато ілюстрований — в ньому 322 ілюстрації. Видано цей том тиражем в 2.300 примірників на доброму папері і в твердій полотняній обкладинці з мистецькою обкладинкою Мирона Левицького. Появляється нове видання „Історія Української Культури" під фірмою „Клюбу Приятелів Українсської Книжки" і фундаторами його є український підприємець з Канади Василь Духній із дружиною Наталкою і донькою Ольгою. „Історія Української Культури" є вже третьою цього роду книжковою публікацією Івана Тиктора: минулими роками ним були перевидані у Вінніпеґу „Велика Історія України" та Історія Українського Війська".

Ще про Сьомий Крайовий Пластовий З'їзд

В доповненні до повідомлення, поданого у вчорашньому числі „Свободи" про 7-ий Крайовий Пластовий З'їзд, з пластових кіл подають ще такі інформації: У святочній вечері-зустрічі з громадянством взяли участь представники всіх українських організацій Рочестеру і численні громадяни, даючи доказ свойого зацікавлення і прихильности до пластової організації. Вечерею проводив, як тостмайстер, пл. сен. д-р Роман Барановський, який представив присутніх при почесному столі представників центральних громадських та пластових установ та відчитав низку привітів, з яких першими були сердечні привіти та благословення від Митрополита Амвросія Сенишина та Архиєпископа УПЦ Мстислава. Вечерю закінчив молитвою о. С. Городецький, парох української католицької церкви Богоявлення в Рочестері. Після вечері відбувся 6-ий Крайовий З'їзд Українського Пластового Сеньйорату, який радив під проводом президії в складі пл. сен. І. Масник — голова, Оксана Генґало — заступник та Р. Барановський — секретар. З'їзд відкрив голова УПС пл. сен. Р. Загайкевич, який після молитви, проведеної пл. сен. о. Б. Смиком, відчитав звіт з діяльности. В діловій і конструктивній дискусії порушено проблеми участи сеньйорів у пластовій та громадській праці. Вибрано новий провід УПС, який знову очолив пл. сен. Р. Загайкевич і в склад якого ввійшли пл. сеньйори Б. Кекіш, А. Мілянич, Б. Кузишин, І. Оберишин та М. Титла. В неділю 11-го квітня перевибрано голову Крайової Пластової Ради пл. сен. В. Савчака, а склад Ради доповнено такими новими членами: Г. Коренець, В. Рак, Е. Гойдиш, д-р І. Карапінка, а як заступники М. Юзенів та В. Вишневський. У З'їзді взяли участь голови найвищих пластових установ — голова Головної Пластової Ради пл. сен. О. Бойчук і голова Головної Пластової Булави пл. сен. Я. Гладкий, як теж представник Крайової Пластової Старшини в Канаді пл. сен. О. Тарнавський. У склад Крайової Пластової Старшини, крім вичислених у вчорашньому числі, ввійшли ще інж. Р. Баранський — діловод Пластприяту, ст. пл. Т. Осадца — референт преси. Ст. пл. І. Ісаїв є головою Крайової Таборової Комісії. Прізвище станичного в Рочестері є пл. сен. І. Крамарчук, а не Марчук, як подано в нотатці. В часі З'їзду надано почесний титул Добродія Пласту проф. д-рові К. Кисілевському за його довголітню поміч Пластові у видавничій ділянці і також ряд нижчих відзначень та признань для пластунів та членів Пластприяту.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

НТШ ВІДБУДЕ КОНФЕРЕНЦІЮ В ОБОРОНІ НИЩЕНОЇ В УССР УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Ню Йорк. — В суботу 10 квітня ц. р. відбулося під головуванням президента Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці засідання Управи, на якому рішено перевести вчасною осінню цього року Наукову конференцію в обороні переслідуваної та нищеної української культури ворожим українському народові режимом в УССР, зокрема у зв'язку із спаленням бібліотеки Української Академії Наук у Києві. Прийнято кількох нових звичайних членів, прізвища яких будуть оприлюднені у „Вістях з НТШ".

Обмірковано справу проєктованого продажу теперішнього дому НТШ, який не відповідає своїм завданням, і купна нового — кращого й у кращій дільниці.

В АВСТРАЛІЇ ВІДБУДЕТЬСЯ ПЕРШИЙ КРАЙОВИЙ З'ЇЗД СУМ

Мельбурн. — В днях 17 і 18 квітня ц. р. відбудеться тут перший Крайовий З'їзд Спілки Української Молоді Австралії. В цьому з'їзді візьме участь також голова Центральної Управи СУМ інж. О. Коваль з Бельгії.

ВІРА ВОВК ДОПОВІДАТИМЕ ПРО З'ЇЗД ПЕНКЛЮБІВ У ШТОКГОЛЬМІ

Письменниця Віра Вовк виступить в найближчу п'ятницю 16-го квітня в Літературно-Мистецькому Клюбі з доповіддю на тему недавнього з'їзду Пенклюбів у Штокгольмі. Віра Вовк їздила туди, як делеґатка від Бразилійського Пенклюбу. Вона поділиться з слухачами своїми враженнями із зустрічей і розмов з чужинецькими письменниками, при чому подасть свої завваги й висновки під кутом актуальних інтересів українського письменницького світу й української культури. Початок о год. 8 веч.

ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — Заходом місцевого Відділу ООЧСУ при співучасті всіх Організацій Українського Визвольного Фронту відбулося, в дні 28 березня 1965 р. Громадське Віче — з доповіддю проф. Івана Вовчука. Темою доповіді було „В СССР і на волі". Доповідач в своїй аналізі подав внутрішній стан СССР і провал імперської політики на зовнішньому відтинку. На такому тлі з'ясував проф. Вовчук питання т. зв. культ-обміну. В дискусії забирали голос інж. Юрій Крохмалюк-Тис і ред. П. Рогатинський. У висліді приявні приняли одноголосно резолюції, в яких піддержано становище УККА в справі тзв. культ-обміну.

Вічем керувала Президія на чолі з мґр. В. Щербієм — головою місцевого Відділу ООЧСУ. Приявних на Вічу понад 150 осіб.

„ЖИВА ГАЗЕТА" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Відд. Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України в Ню Йорку влаштовує в суботу 17 квітня ц. р. „Живу Газету".

У програмі вечора виступлять із статтями й коментарями: Леонід Лиман п. н. „Деякі завваги про останній пленум ЦК КПСС", д-р Роман Борковський п. н. „До проблеми останніх рішень Ради Директорів УККА" і мґр. Юрій Мацик п. н. „Сучасні політичні течії серед американської академічної молоді".

Відбудеться ця „Жива газета" о год. 7-ій веч. в залі ч. 32 Українського Народного Дому при Другій Евню.

ДОПОВІДІ КОМІСІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ

В Українському Інституті Америки в Ню Йорку виголосить в середу 14 квітня доповідь С. Гординський на тему „Про українське мистецтво".

Початок о год. 8:00 вечора.

Доповідач подасть загальний огляд розвитку українського мистецтва зокрема після першої світової війни.

Останню доповідь в циклі лекцій Комісії Мистецтва при У. І. А. виголосить проф. Григорій Костюк в середу, 14 квітня про видатніших українських письменників після першої світової війни.

ГАЛЕРІЯ „МИ І СВІТ" ВЛАШТОВУЄ ВИСТАВКУ КАРТИН ЧЕСЬКОГО МАЛЯРА

Торонто. — Від 6 до 24 квітня відбувається в галерії картин „Ми і Світ" при вул. Батирст 1070 виставка картин чеського маляра Владіміра Яндейсека. Мистець уроджений в Празі і це його перша виставка на американському континенті. Яндейсек покінчив малярські студії в Празі в 1950 році. Він є теж відомим архітектом і музичним композитором. На виставці показано 21 картину Яндейсека.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ЗГИНУВ ЗА ЧАСІВ КУЛЬТУ ОСОБИ

Був колись на Полтавщині письменник Петро Ванченко (народився 1897 року в селі Жуки). Написав він за своє життя вісім книжок. Найбільша з них — повість „Онопрій Кудь", в якій показано колективізацію.

В останні роки, — пише 16 березня ц. р. в „Літературній Україні" О. Ковінька, — письменник закінчив великий сатиричний роман спрямований проти міщанства й обивательщини. Та цей твір не побачив світу, як зігнали зі світу за часів культу особи і самого автора.

Тепер Петра Ванченка реабілітували.

ЯРА ПШЕНИЦЯ ДІСТАЛА . . . ПРИПИСКУ

В умовах луганських степів озимина часто вимерзає або й зовсім не сходить, коли посушлива осінь. Як бути?

Звичайно, пересівати. Це колись знав кожен господар.

Але тепер для цього треба рішення партії, або, як образно висловлюються, так званої прописки.

Нинішнього року яра пшениця, — пише 30 березня кореспондент „Молоді України", — дістане прописку на ланах, де загинула озимина.

ДО МОСКВИ ЗА МОДЕЛЯМИ ЗАЧІСОК

„Як колись їздили у Москву за піснями, — пише М. Кудря, завідувач одеської перукарні ч. 39, — так тепер ми вирушаємо туди за новими моделями зачісок".

Одеська міська управа перукарського господарства посилає своїх перукарів по науку не лише до Москви, а й до Ленінграду („Молодь України" з 31 березня).

ПАРТІЯ ВСЮДИ СУНЕ СВОГО НОСА

Гречку на Чернігівщині звуть „поліським рижем", — пише 30 березня ц. р. „Молодь України". — Чернігівські хлібороби віддавна люблять гречку та просо. Ось чому вони дуже зраділи тій увазі, яку партія приділила круп'яним культурам.

Що чернігівські хлібороби люблять вирощувати гречку та просо — це природньо, але чи вони „дуже зраділи", що московська партія і в цю справу суне туди свого носа?

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

„Добра воля" супроти Москви

На сторінках „Ню Йорк Таймсу", в рубриці „Листи до редактора", ведеться кілька тижнів полеміка між колишнім амбасадором в СССР і Югославії, професором Принстонського університету Джорджом Кеннаном і сенатором з Коннектикату Томасом Даддом. Обидва вони — демократи, але розбіжності в їхньому політичному світогляді, зокрема в поглядах на міжнародну ситуацію — основні. Ці розбіжності мають за джерело переконання Кеннана, що між ЗДА й СССР та взагалі комуністичним світом треба і можна дійти до порозуміння та „співіснування", а Томас Дадд твердить, що таке погодження неможливе, бо Москва і міжнародний комунізм змагають до знищення вільного світу, і тому мир треба базувати на силі вільного світу, з якою єдино рахуються комуністи.

У своєму листі до редакції „НЙ Таймсу" з 30 березня ц. р. Джордж Кеннан, обороняючись проти закиду сенатора Дадда, що він, Кеннан, є речником тієї американської політичної школи, яка вважає, що тільки „пересуди і підозри стоять на перешкоді добрих взаємин з СССР", твердив, що він „тільки" стверджує „гостру потребу такої американської політики, яка у всякий належний і конструктивний спосіб поліпшить взаємини між СССР і ЗДА". У зв'язку з цим виступом Кеннана Томас Дадд пригадав, що вже й раніше Кеннан дораджував американській політиці проявляти „добру волю" у відношенні до Москви. Томас Дадд, який зі свого боку дораджує гостру потребу Москви у харчах і промислових виробах використовувати для вимог політичного характеру, наводить цілу низку „актів доброї волі" збоку ЗДА та реакцій Москви на такі акти: такими реакціями були завоювання середньої Европи, спричинення берлінської кризи, створення комуністичного режиму на Кубі, — і до цих фактів можна було б додати ще десяток інших доказів, що Москва кожний „акт доброї волі" сприймає як доказ слабости Америки й Заходу і заохоту до дальших провокацій.

Дуже прикро, що навіть такий державний муж, як колишній амбасадор у Москві, який повинен би знати дійсну суть російського імперіялізму та запряженого на його послугах міжнародного комунізму, вірить у можливість „конструктивних способів" задля покращання взаємин між Вашингтоном і Москвою. На щастя, зростає кількість державних мужів за зразком не Кеннана, а Томаса Дадда, які на основі історичних дат і фактів знають, що російсько-большевицький імперіялізм був і є ворогом „число один" Америки і всього вільного світу, ворогом, якого не приєднають ніякі „акти доброї волі".

Кати і їхні Катині

У вересні 1939 року, коли Москва на спілку з гітлерівськими окупантами загарбала Польщу, в совєтських таборах полонених опинилися сотки тисяч офіцерів і вояків розбитої по-зрадницькому польської армії. Вояками заповнено табори примусової праці совєтської Півночі й Сибіру. Основну масу офіцерів загнано під Смоленськ, в Катинь, де вони усі поголовно загинули, знищені весною 1940 року під час кривавої масакри. Згодом — після того, як гітлерівсько-сталінський договір про дружбу й ненапад замінився у відкриту ворожнечу і армії Гітлера рушили на Совєтський Союз, московські кати проголосили, що масакру польських офіцерів учинили . . . німці.

З того часу довгими десятиріччями Москва рішуче заперечувала будь-яку свою причетність до катинської масакри. Зібрані польським еміґраційним урядом і різними міжнародними чинниками доказові матеріяли про безсумнівну вину Москви у вимордуванні кільканадцяти тисяч польських офіцерів совєтська пропаґанда відкидала з „глибоким обуренням", називаючи їх фальшивками і злобними брехнями.

Але минуло 25 років з часу катинського злочину, і Москва, вповаючи на те, що пам'ять про страхітливий Катинь уже затерлася, пробує скинути з себе відповідальність за допомогою нової, правдоподібнішої версії. В цій новосфабрикованій московськими спецами версії, пущеній через ліберальну пресу в Швеції та інших західних країнах, уже не заперечується факту, що масакру в Катині вчинено весною 1940 року, значить ще перед німецько-совєтською війною, ані тієї обставини, що виконавцями цього масового душогубства були спецвідділи НКВД, але водночас із цим усю вину скидається на режим Гітлера, мовляв, розстріляно всіх тих польських офіцерів внаслідок „підшептів" та „інтриґ" гітлерівських аґентів, які переконали Сталіна і Берію, керівника НКВД, про конечність знищення польських офіцерів.

Але нікого в світі московські кати цим не переконають. Крім польського Катиня в пам'яті поневолених Москвою народів ще й десятки інших „катинів" — масові убивства українців у Вінниці в 1937-40-их роках, у Львові, Дубні та багатьох інших містах Західньої України, переведені Москвою криваві народовбивчі акції серед татар у Криму й над Волгою, серед кавказьких та азійських народів. Відповідальности й вини Москви за ці злочини ніякими версіями не затерти.

НІМЕЧЧИНА ЗГАДУЄ БІСМАРКА

Мюнхен. — Отто Бісмарк, „залізний канцлер", творець Німецької імперії, народився 1815 року. Це був пруський шляхтич, що, прийнявши від короля своєї країни пост голови уряду, заявив у соймі Прусії: „Великі питання нашої доби рішаються не народним голосуванням, а кров'ю й залізом".

Німеччина складалася в середині минулого століття з багатьох малих князівств і двох великих монархій: Австрії і Прусії. Партія „великонімців" хотіла створити єдину імперію з усіх цих країн, включно з не-німецькими провінціями Австрії. „Малонімці" уважали за більш реальне створити німецьку державу з німецьких територій, без участи Австрії. Бісмарк подбав про організацію сильного війська, щоб зброєю виключити Австрію із німецької спілки. Цікаво, що у війні Прусії проти Австрії 1866 року, на боці Австрії було королівство Баварія.

На шляху до дальшого об'єднання німецьких територій під проводом Прусії стояв французький уряд на чолі з Наполеоном III. Бісмарк свідомо готувався до війни з Францією, бо був певен, що Наполеон III не схоче допустити до створення Німецької імперії. У 1870 році Наполеон дав себе вманеврувати у війну з Прусією, хоч французька армія була зовсім не підготована до походу на „пруського короля".

На початку збройного конфлікту в світі були симпатії до Прусії, як атакованої країни. Але скоро виявилося, що Прусія та інші німецькі країни мали перевагу в війні проти Франції. Французька армія здалася, в полон попав і Наполеон III.

Доля Франції була в руках пруського уряду. У Версалі, столиці французьких королів під Парижем, пруського короля Вільгельма I проголошено цісарем Німеччини. В провідних німецьких колах почалося „запаморочення від успіхів". Один із німецьких князів сказав Бісмаркові: „Тепер вони (французи) в наших руках, тепер можемо з ними робити все, що схочемо". На це Бісмарк холодно відповів: „Ви це можете говорити, як князь, але я — шляхтич і з цим не згоден".

Бісмарк розумів, що Німеччина не повинна занадто порушувати політичної рівноваги в Европі, бо тоді її приятелі стануть її ворогами (Англія в першу чергу). Тим то він був проти анексії французьких провінцій Ельзасу й Льотрингії, але мусів уступити вимогам князів і генералів.

В дальшій своїй політиці Бісмарк, як канцлер імперії пильнував, щоб Німеччина не опинилася між двома великими державами: Францією і Росією. Щоб французи легше переносили втрату Ельзасу й Льотрингії, Бісмарк сприяв поширенню Франції в колоніях — в Африці й Азії. Про поширення території Німеччини в Европі він не думав, уважаючи, що Німеччина мусить задовольнитися тим, що має. Тільки в Африці, на Тихому океані і в Китаї придбала вона деякі колонії, що не давали прибутку державі. Він умів зробити Австрію союзницею німецької імперії, але піддержував приязні відносини і з царською Росією, щоб не віддати її в обійми Франції, що мріяла про відплату за поразку 1870 року.

1890 року молодий імператор Вільгельм II звільнив Бісмарка з посту канцлера. Почалося „брязкання зброєю" і войовничі промови балакучого кайзера, що любив говорити про німецький „залізний кулак". Бісмарк гостро критикував краснослова — Вільгельма II, що зумів об'єднати проти Німеччини „огонь і воду" — французьку республіку і російську деспотичну монархію.

Дух політичного реалізму в закордонній політиці — це те, що цінить теперішня Німеччина в діяльності Бісмарка. Це ж Бісмаркові належать слова на означення політики: „Політика — це мистецтво можливого". Це значить, що політика не сміє керуватися фантастичними бажаннями й плянами, а повинна оцінювати дійсність і власні сили. Вільгельм II пішов за мріями переваги в Европі і програв першу світову війну. Гітлер ще далі відійшов від „мистецтва можливого", мріяв про світове панування, і довів Німеччину на край безодні.

Мабуть для того, щоб пригадати, як вів закордонну політику Бісмарк, зібрався парлямент Німецької Федеративної Республіки в Бонні 1-го квітня, щоб відзначити 150-ті роковини засновника об'єднаної Німеччини. Історик Ротфельс заявив у своїй промові в порляменті, що політика Бісмарка, особливо в пізнішій добі, була виразно европейською.

В ушануванні пам'яті Бісмарка взяли участь і ті партії, що в минулому мали з Бісмарком гострі порахунки. В 1878 р. Бісмарк провів у парляменті закон проти соціялістів, і ця партія була заборонена. Але соціял - демократія, не вважаючи на заборони, ще зміцніла, і довелося той закон скасувати. Так само мав Бісмарк конфлікт з Католицькою Церквою („культурний бій"), але й тут мусів піти на поступки, за правилом „мистецтва можливого". Ці конфлікти належать до минулого, і Бісмарк мав відвагу визнати власні помилки. Тому не диво, що соціял - демократичний голова Західнього Берліну, В. Брандт, звелів покласти вінок біля пам'ятника Бісмаркові.

В одній католицькій газеті в Вюрцбурґу знаходимо гостру оцінку діяльности „залізного канцлера: „Бісмарк точно те саме показав у своїй діяльності, що здійснив Адольф Гітлер у безоглядному перебільшенні, а саме, що сила стоїть вище права і що успіх оправдує всяке безправство". Нам здається ця критика перебільшеною.

П. А.

● **В Інсвічі в Англії** знайшли 42-річну Джоен Ніколі Босток мертвою в її домі, при чому власті повели слідство щодо причини її смерти. Вона була колись чемпіоном британських тенісисток і виграла кілька змагань із репрезентантками американського тенісу. Вона була одружена й мала дві доньки.

● **З-посеред 47-ох членів проводу двох французьких** католицьких студентських організацій виключено з проводу 27 студентів і студенток — після того, як вони відмовилися припинити свою активну участь в політичному і робітничо-професіональному русі та обмежитись до конфесійних організацій та праці в своїй католицькій організації.

Богдан Галайчук

ЧЕРВОНА ПАРТИЗАНКА В ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ

Буенос Айрес. — Наприкінці березня комуністи зазнали в Південній Америці дві прикрі невдачі. 22-го березня колюмбійські збройні сили опанували врешті околицю Ель Пато, від 1962 р. контрольовану червоними партизанами, а тиждень пізніше покінчилася невдачею спроба заініціювати червону партизанку в Південній Бразилії: військо розгромило партизанський загін, який успів протягом одного дня роззброїти три невеличкі залоги на кордоні Арґентини й Парагваю.

Ці дві перемоги не дають, на жаль, основи для надто оптимістичних висновків, бо червона партизанка — це стоголова потвора. Згідно з твердженням заступника державного секретаря Томаса Мана, під кінець минулого року діяла вона в Колюмбії, Венесуелі, Болівії, Ґватемалі й Гондурасі. Слід додати, що в минулому були спроби в тому напрямі також у Парагваї, в Перу та в Арґентині.

Про розміри та форми партизанки у двох країнах Середущої Америки, Ґватемалі й Гондурасі, не маємо ближчих даних. Коли йдеться про Болівію, діяли там минулого року досить активні партизанські загони в рамах революційного руху, що усунув Паса Естенсоро, але не були вони ані комуністичні, ані криптокомуністичні: зорганізували їх і керували ними діячі Болівійської Соціялістичної Фаланґи. А слід пригадати, що та партія, не зважаючи на назву, має чіткий націоналістичний характер і творить болівійську правицю.

Хіба приймаючи дуже широке розуміння партизанки, можна вложити у нього озброєних селян і рудокопів під марксистською кермою (перших очолює Нюфльо Чавес, других — відомий троцькіст Лечін). Під час першої адміністрації Паса Естенсоро, індіянські селяни нападали на міста, щоб „ґрабувати наґрабоване"; годі трактувати як партизанку ті напади, які поважно турбували уряд, але не були звернені проти нього. Збройні зудари рудокопської міліції з поліцією та військом годі підтягнути під поняття партизанських операцій. Але та міліція, озброєна, здисциплінована та політично унапрямлена, могла б творити надійну базу для партизанки у майбутньому.

Залишаючи набоці Ґватемалю, Гондурас та Болівію, можемо приступити до систематизації дотеперішніх проявів латиноамериканської партизанки під різними кутами — з погляду людського матеріялу, оперативного терену, тривкости.

З расового погляду лише в Перу партизани рекрутувалися з-поміж чистокровних індіян, подібно як селянські ватаги, що нападали на болівійські міста, але їхній вождь був білий і навіть звався Блянко. Слід додати між рядками, що він є особою, відомою в Арґентині, бо колись студіював в університеті в Ля Пляті і жив у злиднях, як сотки його земляків, що студіюють у тому університеті. В інших краях партизани білі або метиси. Поза Колюмбією, це здебільша міський елемент, в Арґентині виключно інтеліґентський, студенти й абсольвенти університету; було очевидне, що перший арґентинський табір творив кадри для партизанського руху, подуманого на широку скалю.

Від людського матеріялу — сільського чи міського елементу — слід відрізняти оперативний терен.

В усіх латиноамериканських країнах партизани оперували на притаманному їм терені — сільському, зокрема лісовому. Лише в двох країнах, де така клясична партизанка не мала успіху, можна зустрітися з своєрідною міською партизанкою: на велику скалю у Венесуелі, на малу — в Арґентині.

У Венесуелі, головному терені кастрівської офензиви, клясична партизанка відіграла підрядну ролю з огляду на несприятливі географічні умовини та неприхильність населення. Як основні засоби тої офензиви зарисовуються саботаж проти нафтопроводів, а далі проти комунікаційних ліній, і, зокрема, „неконвенційні способи ведення війни" (вживаючи терміну, прийнятого в американській стратегічній літературі) на міському, в першу чергу столичному терені. Коли усистематизуємо ці останні, зможемо вирізнити дві фази:

1) Спершу довготривала саботажна акція, основна мета якої була економічна: унеможливити Бетанкурові побудову соціяльної демократії (небезпечної конкуренції для кастрівської концепції), спричиняючи втечу капіталів, венесуельських і чужих, економічне заломання та безробіття, злидні, у яких венесуельське робітництво мало „дозріти до пролетарської революції".

2) Коротка, інтенсивна терористична акція напередодні й під час президентських виборів у 1963 році з політичною метою. Згідно з відомою Кастровою тезою, латиноамериканські злидарі мусять вибирати між демократичними вольностями і хлібом, бо, мовляв, у Латинській Америці репрезентативна демократія не може бути нічим іншим, як фарсою. Коли то твердження не потверджене дійсністю — тим гірше для дійсности. Треба було доказати, що Бетанкурова спроба запевнити хліб разом із свободою — нереальна, і тому Кастро „поставив вето" на президентські вибори у Венесуелі, а бійці Визвольної Армії обстрілювали та обкидували гранатами черги громадян перед виборчими льокалями, щоб викликати „спонтанний бойкот виборів" — інституції, притаманної для репрезентативної демократії, несприйнятої для кубинської демократії через аплявз.

Рік тому, після ліквідації арґентинської партизанки, викрито в Буенос Айресі та в околиці ячейки марксистської інспірації. Можна було зустрітися з поглядом, що, після невдачі у лісах, червоні перевели бойову акцію на міський терен — але дальших спроб у тому напрямі не було. Вели ту роботу деякі, зокрема інфільтровані марксистами, перонівські групи та націонал - марксисти з лівої фракції таємної націоналістичної організації „Текуара". Компартія тримається осторонь від усякої „мокрої роботи", хоч інспірує та фінансує її — наскільки виглядає з деяких посередніх доказів.

На вулицях арґентинських міст комуністи не виходять поза дрібні авантюри, які лише частинно заслуговують на увагу.

30-го березня комуністи розкинули в трьох пунктах у центрі Буенос Айресу летючки з протестом проти „американської аґресії у В'єтнамі", а разом з ними кілька петард. Це — обласний комітет комсомолу виконав доручення з централі. Не було основної різниці між тою вуличною демонстрацією та попередньою, 24 лютого, в тутешньому університеті, під претекстом доповіді проф. Волта Ростова (див. „Свободу" з 6 березня).

Але трапляються також вуличні інциденти іншого характеру. Під час вуличних маніфестацій, що відбуваються на політичному тлі, зокрема перонівських, соціяльному, зорганізованих синдикатами, чи, наприклад, маніфестації прихильників та противників державного монополю на засцування університетів, — комуністи встрявають, щоб, незалежно від плянів ініціяторів, а то й всупереч інтенціям цих останніх, використати маніфестацію для спровокування вуличних заворушень, по змозі з проливом крови.

Протестуючи проти визнання державою приватних університетів, ліберальні протикатолицькі і рівночасно протикомуністичні кола уладили в 1958 р. великі вуличні маніфестації. Залишили їх, коли побачили, що керму перебрали комуністи. Коли минулого року де Голль відвідав арґентинське місто Кордову, пероністи влаштували бурхливу маніфестацію, але пролив крови спричинив один відомий комуніст, обстрілюючи поліцію з ручного скорострілa. Таких прикладів можна було б навести чимало.

За встрявання у „чужі" маніфестації компартії приходиться платити низкою своїх членів, розконспірованих чи арештованих, і тому насувається питання: в ім'я чого рішаються вони на такі жертви? Щоб ширити хаос, робити труднощі поліції? Навряд, бо, наприклад, усі маніфестації, про які ми згадували, були дуже поважні і без комуністичного встрявання.

З огляду на те, що при тих нагодах комуністи вживають постійно тої самої, добре обдуманої, тактики — точно синхронізовані операції дрібних, рухливих, прегарно вишколених груп, поліційні та військові фахівці підозрівають, що йдеться тут про використання нагод для своєрідних маневрів, про заправу для майбутніх бойових операцій на міському терені — поважних, з конкретними цілями, як у 1948 році, коли комуністичні боївки опанували були столицю Колюмбії — саме в той час, коли там відбувалася Панамериканська Конференція.

„ВЕЛИКЕ СУСПІЛЬСТВО" ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА

Відколи волею народу Линдон Джансон став Президентом З'єднаних Держав, він почав шукати точне, але коротке визначення своєї концепції про уряд, шукати означення своєї програми, що мусить бути зроблене, щоб забезпечити американському народові ліпше майбутнє.

Спочатку він мав намір назвати свою програму „Ліпший Курс", на відміну від старого Рузвельтового гасла „Новий Курс", бо вважав, що ці слова можуть окреслити значення його програми. Пізніше він спинився на назві „Війна з убогістю". Але, хоч ця назва й висловлювала суттєву частину програми Президента, всієї ідеї вона не віддзеркалювала. Тепер він, очевидячки, вирішив, що все, що хоче зробити для своєї країни, найліпше окреслювали б слова „Велике Суспільство". Президент Джансон повторює їх майже в кожному своєму виступі, на кожній пресовій конференції.

Яке значення має для Президента це поняття „Велике Суспільство"? Воно, без сумніву, не означає собою проєкту організації нового світу чи навіть прикладу, що за ним мали б іти нові, молоді нації. Це поняття означає для нього здійснення обіцянки, включеної в Декларацію та американську Конституцію ще багато років тому. Джансон вважає, що без осягнення цієї американської мети ЗДА не будуть в стані виконати свої зобов'язання як велика світова держава. Роля Америки та її впливів у міжнародних стосунках, — сказав Президент, — великою мірою залежатимуть від успіху чи невдачі цих великих американських заходів.

На думку Президента, „Велике Суспільство" — це З'єднані Держави, де расову боротьбу змінено ґарантованою законом расовою рівністю в повсякденному житті, де економічні можливості дано всьому народові, де освіта молоді відповідає вимогам прогресу науки й техніки у промисловому суспільстві.

Безперечно, пляни Президента для розвитку народного господарства, його програма боротьби з убогістю, його ідеї поліпшення освіти, житлових умов, транспорту, заміна міських нетрів добрими будинками для небагатого населення — все це коштуватиме великих грошей. А одночасно Президент закликає до абсолютної економії у витрачанні збираних з населення податків. Його опоненти запевняють, що для всього того Президент мусить збільшити витрати уряду.

„Але, — сказав Президент, — ми можемо здійснити всі наші пляни, бо ми осягнули такого рівня нашої оборонної сили, що вона перевищує будь - яку воєнну силу в світі і є досить ефективною, щоб відвернути атомову війну. Тому ми можемо тепер почати обнижувати колосальні видатки на військові цілі, вкладаючи ці гроші у майбутнє наших людей та забезпечення добробуту інших народів по інших, бідніших країнах . . . І наскільки Президент може досягнути поставлені для американців цілі, настільки З'єднані Держави зможуть забезпечити ще щедрішу та ефективнішу допомогу країнам, які її потребують".

Американська Рада

Китайські радіопередавання до українців

Польсько - американський тижневик „Ґвязда Полярна" з 3-го квітня ц. р., в замітці п. з. „Пейпінґ підбурює українців", — подає на підставі інформацій лондонського польського часопису „Дзєннік Польскі" цікаву вістку про те, як комуністичний Китай у своєму ідеологічному конфлікті з Москвою порушує також і українську проблематику.

Від деякого часу китайці запопадливо збирають матеріял про совєтський колоніялізм та про совєтські злочини, учинені в Україні, — особливо в той період, коли був там Хрущов сталінським намісником.

Останнім часом, — як пише автор замітки, — надійшли нові сенсаційні відомості про китайську кампанію проти Кремлю. Отож китайці звертаються тепер через радіо до совєтських вояків української національности, що відбувають службу на Далекому Сході. Короткий зміст тих авдицій такий:

„Українці! Для чого вас розмістили над Амуром, над берегами Тихого океану, над Охотським морем, на Курільських островах і на Сахаліні? За чим тут шукаєте і що вас тут інтересує? Привезли вас сюди проти вашої волі. Чому ж немає вас над берегами Дніпра, над Чорним морем або озівським? Чому розміщують там переважно солдатів московської національности? Все це робить Москва для того, щоб знищити все, що українське, а так само і все те, що ніколи не було і не хоче бути московським".

Наскільки ці інформації правдиві, а правда не виключена, Китай починає бити по найбільш вразливих місцях Совєтського Союзу.

З. С.

Марія Струтинська

Я — НАЙМЕНША

(4)

На Новий Рік, тобто на таткові іменини, ми всі бажаємо таткові всього, чого він сам хоче, а потім всі йдуть до церкви: татко буде там правити Службу Божу, а Ромко служити. Приходить листонош й приносить купу листиків, я їх можу відкривати, а там — карточки з пташками і квітками, золотом і сріблом пописані. А деякі, подвійні, мають всередині цілі домики або каплички, вони розсуваються, як живі. Я маю посклaдати їх на тяжку тацу, вони підуть тим часом до сальону, а завтра я вже дістану їх для себе.

Як татко з нашими дітьми вернуться з церкви, то зараз зачинають з'їжджатися й сходитися учителі й учительки, їх зробиться повна хата. Потому є для них велике друге снідання. Наші хлопці й Іренка бігають подивитися через шпарку між дверима на свого професора: пан Сайко так голосно сміється, а пані Рузя Гробовська, вже стара, намалювала собі на лиці два червоні пляцки.

Вже смеркає, як учителі роз'їжджаються. Тоді за ними борзенько роблять порядки, бо незадовго мають прийти інші гості.

Увечері приходить овець Лопатинський з панею Лопатинською, що є моєю хресною мамою, і я дістаю від неї срібні, позолочувані ложечки з церквами. Приходить отець Клюк, який не має пані Клюкової і вчить у школі релігії; приходять різні пани і пані з міста, а з Перегінська приїжджають пан Борачок з чорною борідкою і пані Борачкова, дуже висока і біла на лиці. Вони часом приїжджають до нас самі, а ми були вліті у них. І ще пан Мавльц з Мізуня зі своєю панею Мавльцевою. Він має пірце на капелюсі, дуже любить нашого татка і завше щось нам присилає: оленячі роги з правдивою головою, дуже великі, шкіру з оленя на черевики для нас, забиту сарну, зайців, дикі качки — але вони недобрі, їх чути вітром.

Татко каже, що ми не повинні крутитися між гістьми, лишень сидіти в нашім покою, але декотрі гості й так передають нам цукерки в різних папірчиках або помадки. Ромко ділить їх на рівні купки, і ми їх заїдаємо. А тут прибіжить пані фізикова з великими очима поправити собі льочки і насипати на ніс мучки з маленького пуделочка. Вона щось до нас солоденьке приговорює, але на нас навіть не подивиться, лиш крутиться перед люстром сюди й туди і себе оглядає. Потому Стефко показує нам такі самі міни і так само викручується. Але Іренка не сміється з нами, вона сидить і щось думає. Може й вона хоче бути такою гарною панею.

Як уже певно всі гості поприходили, ми біжимо ще подивитися до їдальні. Стіл страшно довгий, розсунений з обидвох боків і дуже гарно накритий величезним обрусом. На самій середині стоїть кльош з букетом і з двома синенькими, як небо, підставами, а на них — твердий зимовий виноград, помаранчі, міґдали в лушпині, великі фіґи з пуделка. Ми облизуємося і просимо Бога, щоб гості всього не з'їли і нам лишили щось на завтра. Коло тарелів та видельців з ножами стоять келишки білі й зелені, і Іренка каже, що ті зелені то на червоне вино, котре називається бурґундське. Ті всі вина, таткові й ті, що їх поприсилали гості, стоять на малім столі межи вікнами, там ще є маленькі пукаті фляшки з горілкою, червоною і зеленою, а в них так гарно відбиваються лямпи. Але тут не можна довго попасати, приходить Гання і нас виганяє, бо зараз буде вечеря. Вона нині убрана в білий фартушечок, і Ромко каже, що вона через те така гонорова. Іренка каже до Гані, що вона не має їй нічого наказувати, але також поволі йде за нами з їдальні.

Коли приходить літо, а є ще школа, то я бавлюся сама під першою в саді паперівкою. Вона має таке низьке галуззя, що навіть я можу вилізти на неї і там сидіти, як у кріслі. Під сподом є низенька лавка і росте травичка. Я бавлюся в господиню, таку бідну, що має тільки одну грядку (наші правдиві грядки за хатою). Я рву собі буцімто моркву, петрушку, капусту і варю на камінчику обід. Під другим деревом, грушкою, мешкає одна пані, али ми не знаємося. Потім на її хату напали розбійники, і вона втекла через вікно до мене. Ми борзенько замикаємо двері й вікна і тихенько сидимо. Прийшли жандарми з зеленими перами на капелюхах і забрали всіх розбійників, а ми дуже тішимося. Вона мені оповідає, що її вкрали були цигани, як вона була маленька і тоді показується, що вона моя рідна сестра, бо нам колись цигани вкрали таку дитину. І ми вже ніколи більше не розлучимося.

Потому я бавлюся з Довбушем. Я мушу його кликати багато разів аж він прибіжить. Ми біжимо підгору, через цілий сад, стежкою межи дерева, аж до паркану, де поле. Дивимося на ліс, він далеко, ледве його видко, а потому нам робиться дуже страшно, що з лісу може надбігти вовк — і ми так втікаємо, аж я перевернулася. Довбуш оглядається за мною, вертається й нюхає мене, чи не забилася я на смерть. Мене трохи болить коліно, як я встаю, але що тут нема мами й нема перед ким плакати, то я біжу з Довбушем далі, аж на подвір'я.

Тим часом вже прийшов зі школи Стефко, бо його школа найближча. Він часом приносить в пернику ящірку або здохлу мишу і мене трохи постраше, але незадовго перестане і викине її за паркан, до Віцка. Він кидає торбу з книжками на ґанок, а сам вилазить на високу черешню і там напихається черешнями, котрі ще не червоні, лишень рожеві. І ще напихає собі повні кишені, а я дивлюся на нього догори і прошу вже злізти, поки мама не зобачила. Потім Стефко ще трясе, що має силу паперівкою, чи що не впаде, поки Ромка нема.

Тоді приходить зі школи на Горішу Іренка. Вона звичайно приносить синенькі дзвіночки і йде просто до хати поставити їх у воду. Але зараз вертається з книжкою і вилазить на мою паперівку.

Ромко приходить з Брочкова аж тоді, як татко зі староства, і зараз є обід. По обіді, як наші діти борзенько всього навчилися, я насиділася тихо і нанудилася з моєю лялькою, а татко трохи виспався, — ми вже до вечора в саді. Там все щось інше дозріває трохи й падає, а ми їмо невмите, а потому хоруємо на хробаки і мусимо їсти часник.

Меморіял Українського Національного Об'єднання Канади перед Королівською Комісією Канади в Торонті

29 березня в Торонті в готелі Кінґ Едвард відбулося переслухання меморіялів у справі двомовности і двокультурности Канади.

Королівська Комісія в повному складі 10 осіб під проводом пп.: Дантона і Лорандо, на пополудневій сесії розглянула меморіял, внесений до Королівської Комісії Президією Українського Національного Об'єднання Канади. Делеґація Організації УНО була в складі 7 осіб: Ярослав Білак, ред. Ростислав Шульгин, Андрій Григорович, Наталка Бундза, Василь Верига, Євген Мастикаш, Ігор Курилів.

В часі сесії ред. Р. Шульгин подав ще окремі доповнення до внесеного попередньо меморандуму УНО і промовляв по французьки, а п. Я. Білак промовляв по англійськи.

Після вступного з'ясування становища організації Українського Національного Об'єднання у справах двомовности і питання навчання української мови для українських дітей в канадійських школах, як теж у справах питання української культури розвинулась незвичайно цікава дискусія між речниками організації УНО і членами Королівської Комісії.

Місце української мови в Канаді: Речники Українського Національного Об'єднання заявили, що конституційне визнання прав для двох урядових мов англійської і французької обов'язує громадян Канади. Однак не має обов'язку вивчати дві мови, але є вибір одної з двох урядових мов.

Заразом представники УНО виразно підкреслили вимогу навчання української мови для дітей українського роду в Канаді в народних, середніх і вищих школах. Плекання мовних ресурсів є корисним для Канади. Визнання права на вивчення і вживання матірної української мови належить до фундаментальних демократичних прав.

Член Президії УНО п. Я. Білак заявив, що право навчання української мови для дітей українського роду в канадійських школах повинно бути забезпечене законами Канади, а якщо конституція Канади буде доповнювана, тоді це повинно бути включене в конституцію Канади.

Українська мова є латірною мовою четвертої щодо числа національної групи в Канаді і домагання включення мови в програму мовознавчих студій є зовсім оправдане.

Українська культура, як предмет навчання і студій в Канаді, є потрібна, для вивчення етнічної історії Канади, тимбільше, що вона не належить до чужих в Канаді культурних здобутків. Вона вже є складовою частиною загально-канадійської культури, вона є культурою українських піонерів Заходу Канади і їхній культурний вклад є відомий у цілій Канаді.

Речники організації УНО виразно заявили, що Канада вже не є тільки двокультурною країною і такою вона повинна бути і на будуче, визнаючи вклад і місце третього елементу т. зв. етнічних груп.

Кожна національна група в Канаді, повинна мати можливість плекання своєї питомої культури та в цей спосіб культурно збагачувати культуру Канади.

Справу шкільних підручників з таких ділянок, як: історія, географія, література, мистецтво, теж порушили представники УНО перед Комісією, та подали, що ціла українська спільнота в Канаді є дуже затурбована великим числом дивних похибок у шкільних підручниках про Україну. Існує теж, на жаль, поважна проблема фальшивого поняття у написаних історичних і географічних підручниках і працях, як теж і в інших предметах, де виринають історичні питання.

Радіо, Телевізія і Кіно — Корисні Засоби для Плекання Співпраці.

Українське Національне Об'єднання в Канаді перевело окрему студію про радіо, телевізію і кіно і долучило в цій справі теж окремий меморіял, в якому подано такі пропозиції Королівської Комісії:

Канадійська Корпорація радіо- і телевізійних пересилань. Радіо і телевізійних пересилань (Кенедієн Бродкестінґ Корпорейшин) повинна поширити свою Інтернаціональну Службу і реґулярно пересилати передачі у других етнічних мовах, в тому теж і в українській мові, та подавати українську музику і пісні. Рівночасно, Національ. Кінова Рада повинна випускати річно певне число фільмів у матірних мовах інших національних груп для заспокоєння виховних потреб.

Справи Змін і Доповнень Конституції Канади.

Організація Українського Національного Об'єднання у свойому первісному меморіялі в питаннях канадійської конституції вказувала тільки на причини кризи канадійської конфедерації. Основою цієї кризи є бажання французьких канадійців, а особливо провінції Квебеку, поширити деякі точки Закону БПА (канадійської конституції) на всі ділянки у цілій Канаді. Є це юрисдикційний спір поміж франко-мовною провінцією Квебек і Федеральним Урядом Канади. Провінція Квебек домагається більших прав.

Вже на початку 1965 року зайшли в цих справах нові обставини і заяви Федерального Уряду про потреби змін канадійської конституції і тому теж і представник УНО ред. Р. Шульгин подав деякі пропозиції, щоб для тих справ покликано або окрему Королівську Комісію, або поширено повновласті тієї теперішньої Комісії, щоб вона могла занятись простудіюванням конституційних проблем і змін та подати своє становище.

Заразом запропонував взяти до уваги конституцію Швайцарії й згідно з тим дві більші національні групи у Канаді англійська і французька спільно конституційно повинні запевнити права для всіх національних меншостей у Канаді. Права етнічних меншин у Канаді пропонував розв'язати приміром згідно з духом закону Української Народньої Республіки „Про права національних меншин" з дня 9 січня 1918 р. Копії закону УНР долучено до оригінального меморіялу УНО у двох мовах англійській і французькій.

Критика Преліминарного Звіту Королівської Комісії.

З уваги на те, що згаданий перший преліминарний звіт цієї Королівської Комісії в основному займається взаємовідносинами двох як називає основних національних груп у Канаді а це: англійської і французької, а про інші згадує тільки мимоходом, що такі існують у Канаді, то це навіть поважні застереження не тільки представників організації УНО, але цілої української та інших груп у Канаді. Всі етнічні групи у Канаді відчули це як певного роду дискримінацію і трактування їх як горожан другої кляси.

Речники УНО виразно заявились проти такого трактування канадійських горожан українського роду.

Ред. Р. Шульгин покликався на заяву сенатора П. Юзика в Оттаві про дискримінацію українців і других етнічних груп.

Предсідник Королівської Комісії звернувся до ред. Р. Шульгина з пропозицією, щоб опрацював окремий меморіял в цій справі з поданням фактів для виключної дискреції Королівської Комісії. Член Комісії теж звернувся, щоб ред. М. Шульгин опрацював матеріяли про вклад української національної групи в Канаді в різних ділянках канадського життя.

Цей перший день переслухання пройшов під знаком дискусії української проблематики в Канаді, її культури. Всі члени Королівської Комісії ставилися до з'ясованих речниками УНО проблем уважно і об'єктивно. Місцеві англомовні щоденники в більшості поважно потрактували справу виступу українських представників.

Це був дійсний успіх спільної всім нам справи і майбутнього української групи в Канаді.

За пресово-інформаційну Референтуру УНО
Євген Мастикаш

Ювілей о. Н. Вояковського

У 40-річчя рукоположення на священика о. Николая Вояківського, кол. Апостольського Візитатора в Німеччині в роках 1945-49, — відбулися 4-го квітня в Коговзі, Н. Й., ювілейні торжества. О 5 год. прибув до церкви в Коговзі Преосв. Кир Йосиф Шмондюк з о. Ювілятом і 12 священиками. На порозі церкви представники Братства вручили Владиці хліб і сіль, а маленька Арета Ракоча привітала Владику віршиком і вручила китицю червоних троянд.

Архиєрейську Службу Божу відправив Владика разом з о. Ювілятом в асисті о. дек. д-ра Б. Волошина, о. дек. В. Середовича й о. Ст. Фіголя, діяконували: о. Б. Остапович і о. П. Огірко. Ювілейну проповідь виголосив о. Б. Смик, що пригадав життєвий шлях о. Ювілята. При кінці св. Літурґії сказав коротке слово Владика, що прочитав телеграму від Св. Отця, підписану кард. Чіконіяні, державним секретарем Ватикану. Владика підкреслив „вояцьке наставлення" у виконуванні священичих обов'язків о. Ювілята, гаряче бажання служити Богові до кінця свого життя. Відспівано многоліття. Співав церковний хор під проводом п. Я. Біласа.

Зібралися в парохіяльній школі парохіяни в числі 350 осіб, в тому 40 дітей. Піснею „Сотвори Господи многая літа" привітав Владику хор, відтак Владика провів молитву й поблагословив заставлені столи. Студ. А. Павлів відіграла амер. гимн. Голова Ювілейного Комітету — д-р Д. Мереско виголосив привітальну промову. Промовляв о. Б. Смик, як тостмайстер. Група дітей виголосила спільну молитву з побажанням, деклямували дівчинка й хлопчик, вкінці діти відспівали многоліття. Хор відспівав псалом „О Тебі радується". Студ. І. Білас продеклямувала поему В. Лепкого — „Далекий я вам", уч. Х. Мацюк деклямувала вірш І. Тиверця — „Привіт Ювілятові".

Промовляв о. П. Огірко, тостмайстер англійською мовою. О. Б. Смик передав грамоту з благословенням від Св. Отця о. Ювілятові, та відчитав привіти: від ВПреосв. Митрополита Кир Амвросія, ВПреосв. Архиєп. Кир Івана Бучка, Преосв. Кир Ярослава Ґабра, Преосв. Кир Володимира Маланчука з Франції, о. Мітрата В. Лаби, та багатьох священиків і світських, кол. парохіян, зокрема від редактора „Нашої Мети" — о. П. Хомина, ред. „Свободи" — А. Драгана, Тернопільського Комітету, Панства Демидчуків, СС. Василіянок з Сиракюс і ін.

Після вечері — представники всіх українських товариств вітали о. Ювілята короткими, але щирими словами. Промовляли майже всі священики, кол. шкільні друзі, співробітники з повоєнних часів у Німеччині, та сусіди. Преосв. Кир Йосиф підкреслив, що спільна праця поєднала нових і старих еміґрантів і священиків. Поґратулював парохіянам за нову школу та підніс потребу збудувати нову, більшу церкву. Дух єдности і згоди процвітає в парохії під проводом неструдженого о. Ювілята, що за 10 місяців здобув собі загальну любов і пошану.

Глибоко зворушений о. Ювілят дякував усім, зокрема — Владиці, що відвідував його недужого в лічниці, всім приявним священикам і парохіянам. Від Комітету подякував інж. Р. Ракочий. Хор відспівав многоліття й „Боже Великий". Вкінці всі приявні ґратулювали о. Ювілятові та його Дост. Дружині. Віримо за словами самого о. Ювілята, що його 40-літня праця не пропаде, але видасть стократні плоди, чого доказом було велике число привітів з подяками та незвичайно сердечне ставлення парохіян Коговзу та попередніх парохіян до Особи Ювілята.

І. Д.

У 75-ліття „Дзвінка" — конкурс ОПДЛ

У 1965 році минає 75 літ від появи нашого славного дитячого журналу „Дзвінок" у Львові, в якому вперше появилися твори для дітей Л. Глібова, І. Франка, Л. Українки, М. Коцюбинського, Б. Грінченка, Уляни Кравченко, К. І. Липи, Б. Лепкого і багатьох інших наших письменників.

Для відзначення ювілею „Дзвінка", як також і для дальшого розвитку нашої дитячої літератури, як одного з основно важливих наших виховних засобів, Об'єднання Працівників Дитячої Літератури проголошує оцим конкурс на оповідання, або інший прозовий твір - казку, гумореску і т. п. для дітей молодшого, або середнього шкільного віку (від 7-1, або 11-14 років життя) з довільною темою, але побажана в першу чергу національно і релігійно виховна сутність. Розмір твору від 2-ох сторінок друку формату дитячого журналу „Веселка". Сума нагород — $300 — буде розділена залежно від вартости надісланих творів та рішення оціночного жюрі, але найвища нагорода не переступатиме суми $150, а найнижча виноситиме $50. Один автор не може дістати більше, як дві нагороди. —Нагороджені твори стають власністю ОПДЛ, а відзначені можуть бути друковані у „Веселці", —чи в іншому —виданні, фірмованому ОПДЛ, за устійненим гонорарем. Оціночне жюрі буде подане окремо.

Твори, означені гаслом, у двох примірниках машинопису, з долученим у заклеєній коверті дійсним прізвищем і адресою автора, слати найпізніше 15-го травня 1965-го року на адресу:

Association of Ukrainian Writers—OPDL, 50 Jerome St., Toronto 9, Ont., Canada.

Проголошення висліду конкурсу і читання нагороджених творів відбудеться в часі письменницького з'їзду в Торонті, 29-го травня 1965-го року, присвяченому ювілеєві 75-ліття „Дзвінка".

Управа ОПДЛ
Торонто, Канада

Відзначення 50-ліття УСС-ів в Маямі

Перебуваючи на відпочинку у Маямі, Флорида, мав я нагоду бути на концерті 50-літнього ювілею УСС-ів, який влаштував місцевий Відділ СУА 14-го лютого 1964 року, в приміщенні Українсько-Американського Клюбу. Свято відкрила голова Відділу п-і А. Рій, яка просила вшанувати пам'ять поляглих УСС-ів однохвилинною мовчанкою. Культ.-освіт. реф. Відділу п-і Е. Остап'юк привітала присутнього на святі о. капеляна Хабурського із Торонта, як одинокого присутнього УСС-ця. Після цього жіночий хор СУА під управою п-і Ольги Павлової заспівав пісню: „Гей у лузі червона калина". Повстанням з місць і оваціями зустріли присутні дорогого гостя.

П-і Е. Остап'юк виголосила коротке слово, а на закінчення прочитала статтю покійного Отамана УСС-ів д-ра Н. Гірняка під заг. „Сорок років тому". П-і Соня Микитко віддеклямувала з відчуттям вірш Б. Лепкого: „Написи на стрілецьких гробах". Молода, надійна співачка, мецо-сопран, панна Лідія Остап'юк відспівала при супроводі фортепіяну свого батька стрілецькі і народні пісні. Тембр її голосу значно зміцнів, а її оригінальна інтерпретація деяких пісень викликала захоплення та рясні оплески.

Хор „Веселка" проспівав стрілецькі й народні пісні, які присутні тепло привітали. На закінчення програми забрав слово, на запрошення голови п-і Рій, о. капелян Хабурський. Він знаменито насвітлив провідні ідеї Українських Січових Стрільців, які їм просвічували в героїчній боротьбі за волю України. Їхні святі могил на Маківці, Лисоні і степах України стали для пізніших наших військових формацій, включно до Української Повстанської Армії, дороговказом і заповітом. Вони на віки вічні будуть пригадувати нам, що волю України здобувається залізом і кров'ю. Його виступ прийняли присутні із захопленням. Співом українського національного гимну закінчено це небуденне свято. Дяка і шана належиться маямському Відділові СУА за те, що не призабув пом'янути наших УСС-ів.

В. Б

Комітет Земляків Чортківської Округи при праці

Загальний З'їзд Земляків Чортківської Округи (колишні подільські повіти Чортків, Копичинці, Борщів, Заліщики), що відбувся 11 листопада 1962 р. в Ню Йорку при участі 150 осіб з Америки і Канади, при великому підйомі духа вирішив видати пропам'ятну книгу в тісній співпраці з Комісією Реґіональних Дослідів при НТШ як „Історично-мемуарний Збірник".

З тою метою вибрано 5-членний Діловий Комітет, якому доручено переведення справи. Після нарад відбулася мистецька частина програми головно з творів композиторів - уроджеців Чортківської Округи при співучасті музик-земляків з терену ЗДА і Канади, частинно з платівок земляків з Европи (І. Синенька-Іваницька, М. Скала-Старицький, К. Чічка-Андрієнко), а також виставка творів малярів-земляків і народного одягу —Борщівщини і Заліщиччини.

Діловий Комітет негайно взявся організувати земляків по інших більших центрах нашої еміґрації в ЗДА і Канаді.

31 серпня 1963 р. відбувся вдалий з'їзд земляків у Торонті при участі більш сотні осіб з доповідями дійсних членів НТШ проф. д-ра Я. Пастернака і д-ра М. Соневицького.

З'їзд закінчився спільною вечерою та мистецькою програмою.

В 1964 р. голова Ділового Комітету Ольга Соневицька відбула організаційні поїздки по таких містах: Філядельфія (16 травня), Шикаґо (12 вересня), Клівленд (16 вересня), Дітройт (18 вересня), де відбувалися ширші сходини земляків і сформувалися місцеві комітети. З дальшими центрами Канади Діловий Комітет веде живе листування. В результаті працюють активні Відділи ДК у таких мустах: Торонто (І. Носик, М. Залеська, Я. Погорецький, С. Паладійчук, д-р В. Бабій, мґр. В. Верига, інж. Л. Пилявський, М. Черниш, П. Сандей), Шикаґо (д-р А. Гасцький, мґр. С. Балух, О. Ганкевич, І. Малюк, У. Терлецька, Я. Конол, Д. Штогрин), Філядельфія (д-р Я. Бернадин), Дітройт (д-р А. Перецький, Б. Ухач, А. Наконечний, І. Росткович, М. Грицик), Вінніпеґ (п-ні ред. С. Бубнюк, Р. Пашківський, І. Зельський, Г. Стахів), Едмонтон (д-р М. Росляк, д-р С. Манастирський, Г. Байрак), Монтреал (Р. Брикович).

Діловий Комітет запросив також низку земляків-організаторів на членів Ширшого Комітету.

Діловий Комітет увесь час провадив акцію в двох напрямках: збирання статтей і матеріялів до „Історично-мемуарного Збірника" і збирання Видавничого фонду, як фінансової бази до видання книги.

В першій акції ДК помістив у пресі відозви до земляків у справі писання статтей і збирання матеріялів, склав запитники та розіслав їх до всіх земляків, що по них зверталися. В результаті ми зібрали досі вже чимало цінного матеріялу до історії всіх чотирьох наших повітів у ХХ столітті, а крім того 54 виповнені запитники або окремі монографії про міста і села нашої округи (Чортків — 16, Копичинці — 11, Борщів — 14, Заліщики — 13). Проте бракує ще багато матеріялу до повного образу життя наших повітів, ДК не має адрес багатьох земляків і не має засобів звертатися до кожного земляка зокрема. Ото ж взиваємо цим шляхом ще раз усіх без вийнятку земляків — свідків недавнього минулого, щоб включалися в нашу працю, зголошувалися написати статті про національне життя повіту та про свої рідні села, жадаючи для цього запитників до виповнення. Звертатися слід на адресу голови ДК:

O. Sonevytska, 2466 Webb Ave., New York 68, N.Y.

Розпочалася також акція збирання Видавничого фонду, започаткованого о. деканом А. Борсою 16 лютого 1963 року. Хоч досі вона ще не поширилася на всі терени, проте принесла вже деякі успіхи.

До 21 березня 1965 р. склали свої пожертви, передані на наше конто „Самопомочі" в Ню Йорку, ч. книж. 2916, такі земляки (деякі з них тільки перші рати більших пожертв):

по $ 100 — о. декан А. Борса, Джерзи Сіті; П. Микуляк, Торонто; О. Соневицька, Ню Йорк; М. Шафранюк, Торонто.

по $ 50 — П. Кисіль, Ню Йорк; [illegible] Маньовська, Ньюарк; інж. М. Смітюх-Орлин, Шикаґо; Б. Ухач, Дітройт.

по $ 30 О. Блавацька, Балтімор; А. Садовська-Денисюк, Шикаґо; В. Пакуляк, Міннеаполіс.

по $ 25 І. і М. Ванджури, О. і А. Ганкевичі.

по $ 20 Д. Горняткевич, Я. Конол, В. і Л. Синенькі.

по $ 15 І. Бассараба, В. Захарчук. $ 12 Л. Пилявський.

по $ 10 мґр. С. Балух, д-р Я. Бернадин, М. Білан, В. Бортняк, В. Брагар, Л. Сось-Вульба, П. Василишин, д-р А. Гасцький, Л. Ганкевич, д-р Н. Григорчук, Є. Дражньовський, С. Кобузяк, Т. і Р. Коцик, Т. Кушнір, М. Наваринська, А. Наконечний, І. Росткович, П. Сандей, М. Сопівник, Б. Федчук, С. Фірманюк, К. Цепенда, М. Черниш, Колодницька-Янчишин.

по $ 5 І. Баранецький, І. Вараник, Л. Боднар, д-р К. Годованець, М. Залеська, П. Костів, М. Кушнір, Б. Лаврин, Н. Маньовська, М. Набережний, Олексюк, Т. Пашковський, І. Романюк, Ю. Сось, У. Терлецька, Д. Титор, УНС відд. ООЧСУ Шикаґо, члени АБН Шикаґо, Г. Черниш, Ф. Шкляр, З. Шведак і 5 дрібніших датків.

Імена всіх жертводавців будуть поміщені в пропам'ятній книзі.

Діловий Комітет: Ольга Соневицька, голова, Іван Носик, заст. голови, мґр. Остап Фірчук, секретар, інж. Мирон Левицький, касир, Микола Білан.

Н. Н.

● **Найбільш люксусове німецьке авто** — „Мерцедес 600" — коштує; 64.000 н. м., себто коло 16.000 дол. Воно має вмонтовану малу бару і має літом охолоджування. Одно таке авто замовив уряд Комуністичного Китаю і його вже відіслано туди через Північний В'єтнам. Ще й інші комуністичні держави позамовлювали по кілька штук таких автомобілів, але фабрики Мерцедес-Бенц відмовилися назвати ті країни.

● **В зоологічному саду в Преторії**, Південна Африка, спільній великій клітці живуть тиґр, лев і яґуар. Це одинокий випадок, щоб до одної клітки дали різні роди диких звірят з роду котів. Всі ці троє приятелів народились вже в зоологічному саду і змалку зжились та виконували спільний вивчений „трюк" в цирку.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" ТА ІІ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВВ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми:

СПИСОК Ч. 18

Р. Слободян, Елізабет	$10.00	М. Хруль, Феніксвіл	2.00
М. Чучновський, Виндзор	10.00	Ю. Паславський, Шикаґо	2.00
В. Яцишин, Клівленд	6.00	В. Мелько, Філядельфія	2.00
Н. Мандрусяк, Мейпелвуд	5.00	о. Г. Врублевський, Фріленд	2.00
320 Від. УНС, Вальтімор	5.00	М. Стангрет, Шикаґо	2.00
Д-р Г. Лозинський, Шикаґо	5.00	Р. Осадчук, Торонто	1.80
М. Сомкайло, Бронкс	4.00	В. Свитак, Ню Йорк	1.10
Г. Витоняк, Ню Йорк	4.00	Н. Н.	1.00
А. Лесин, Йонкерс	4.00	М. Саварин, Маспет	1.00
В. Орищак, —Бостон	4.00	А. Харамбура, Ню Йорк	1.00
Т. Бойко, Пассайк	4.00	С. Ребізант, Монтреаль	1.00
С. Гарбач, Когос	4.00	Лесьо Сисин, Ґарфілд	1.00
В. Шевченко, Шикаґо	4.00	П. Теплицький, Боффало	1.00
І. Шадько, Дітройт	3.00	В. Борис, Парма	1.00
В. З. Ст. Каща, Елізабет	3.00	М. Тимець, Дорчестер	1.00
М. Калавур, Торонто	3.00	О. Гарасимяк, Бруклин	1.00
В. Дутко, Шикаґо	3.00	Ф. Боровський, Рочестер	1.00
П. Кушнірчук, Шикаґо	3.00	Г. Іванович, Балтімор	1.00
О. Утриско, Ньюарк	3.00	І. Куниця, Кінґстон	1.00
А. Морозовський, Родаіл	3.00	С. Танасійчук, Вашинґтон	1.00
Г. Гута, Гадель Парк	3.00	М. Чухрай, Клівленд	1.00
М. Вілик, Кензас Сіті	3.00	С. Герасименко, Філя.	1.00
О. Катеринюк, Люїсвіл	3.00	В. Клецор, Бронкс	1.00
І. Кровіцький,		І. Рубич, Сиракюз	1.00
Дірборнгайтс	3.00	В. Гронь, Ню Бронсвік	1.00
М. Смерека, Порт Вю	3.00	Р. Іванило, Ірвінґтон	1.00
В. Боровик, Ірвінґтон	3.00	П. Кіс, Вест Айсліп	1.00
А. Федан, Шикаґо	3.00	О. Типс, Лейк Женева	1.00
М. Торік, Мак Кіс Ракс	3.00	Д-р Т. Лебедович, Вайн	1.00
А. Грицишин, Глен Спей	3.00	Д-р І. Ясінчук, Фенікс	1.00
М. Пукіш, Спенцерпорт	3.00	А. Чміль, Шикаґо	1.00
І. Ґерелюк, Монтреаль	3.00	П. Паснак, Рочестер	1.00
Д. Осадчук, Бріджпорт	3.00	І. Козак, Савд Бенд	1.00
П. Ревеґа, Ню Йорк	3.00	П. Крижанівський, Н. Йорк	1.00
А. Маркович, Пассайк	3.00	Д. Мелета, Ню Йорк	1.00
А. Микитин, Ню Йорк	3.00	П. Ткачук, Шикаґо	1.00
Й. Заяць, Гартфорд	3.00	Й. Гуцуляк, Балтімор	1.00
С. Романків, Гартфорд	3.00	О. Буцяк, Менчестер	1.00
Г. Добровольський, Омага	3.00	І. Слоцький, Бімвіл	1.00
К. Вігус, Торонто	2.75	О. Гайовська, Ірвінґтон	1.00
А. Дмитріюк, Боффало	2.10	Д. Воляник, Шикаґо	1.00
П. Бзовицький, Гартфорд	2.00	М. Стислович, Асторія	1.00
З. Вандура, Монтреаль	2.00	М. Кожумяка, Брістоль	1.00
Т. Скальський, Дітройт	2.00	Н. Крик, Маямі	1.00
Я. Жеребецька, Саскатун	2.00	Г. Ткач, Вильлентсет	1.00
М. Кривопуск, Філядельфія	2.00	В. Крамар, Честер	1.00
І. Малько, Балтімор	2.00	К. Івашко, Маямі	1.00
П. Віленький, Торонто	2.00	В. Жилавий, Філядельфія	1.00
Т. Дутчак, Кальомет Сіті	2.00	І. Шабатура, Ню Йорк	1.00
С. Свистун, Шикаґо	2.00	І. Сенів, Шикаґо	1.00
С. Вацик, Шикаґо	2.00	П. Никифорчин, Ґарфілд	1.00
Рудніцький - Таратула	2.00	П. Головачук, Кліфтон	1.00
С. Савка, Ню Йорк	2.00	В. Марків, Квінс	1.00
А. Яворський, Вруклин	2.00	Н. Вучинська, Берґенфілд	1.00
М. Гайдак, Ст. Павль	2.00		

Промоція д-ра К. Біди

При кінці березня Оттавський університет уділив промоцію д-рові Константинові Біді до найвищої ранґи — титулярного (повного) професора. Професор Біда є головою Департаменту Слов'янознавства в тому університеті від 1961 року. Його невсипуща праця спричинила великий й поважний зріст цього департаменту.

Промоція проф. Біди припадає на час великої розбудови цього канадійського університету в столиці Канади. Цього року, Оттавський університет переходить з статусу „приватної" інституції до статусу провінційного (державного) університету.

Проф. Біда працює в ділянці слов'янських літератур і мовознавства. В оттавськім університеті дисципліни з російської, польської, української й інших слов'янських мов і літератур трактовані як рівнорядні. Тут українська література, мова й історія займають поважне місце, маючи зростаюче число студентів, що здобувають степені М.А. і докторат.

Як автор наукових розвідок і праць, проф. Біда бере участь в різних наукових конференціях. Він є бувшим президентом Асоціяції Канадійських Славістів. Тепер є президентом Українського Шекспірівського Товариства у західньому світі й президентом Товариства Плекання Української Мови. Він є членом кількох північноамериканських і европейських наукових товариств.

П. Ю.

†

З-поза залізної заслони надійшла болюча вістка, що дня 21 лютого 1965 року по довгій і важкій недузі померла в Коломиї

АМАЛІЯ МАРУЩАК

вдова по урянику поштовім.
Друзів і Знайомих просять про молитви

горем прибиті:
СИНИ, НЕВІСТКА і ВНУЧКА — в Краю
сестра МАРІЯ МЕЛЬНИК з родиною в ЗДА

Східньо-Европейський Дослідний Інститут ім. В. Липинського у Філядельфії

просить оцим Високодостойного Пана Проф. Д-ра Олександра ОГЛОБЛИНА, Голову Наукової Ради Інституту, — прийняти щире співчуття з приводу смерти Його Дружини

†

бл. п. АННИ ОГЛОБЛИН

яка відійшла у Вічність 28. березня 1965 р.
Наукова Рада і Дирекція Інституту

Пам'яті моєї Дорогої Сестри

СОФІЇ з ГАНКЕВИЧІВ СИТНИЦЬКОЇ

вдови по адвокатові, яка померла у Львові складаю 15 дол. на ЗУАДК.

Джолієт, Ілл. Олена ГРИНЮКОВА

Замість квітів на свіжу могилу

св. п. ГАЛИНИ з КРАЙКІВСЬКИХ БІЛОУСОВОЇ

складають $10.00 на НТШ в Сарселі, а незабутньому другові Іванові щиросердечні співчуття.
Клявдія і Данило КВАСНИЦІ

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. інж. ВАСИЛЯ РИЖЕВСЬКОГО

відданого працівника на громадсько-культурній ниві — зокрема на форумі укр. YMCA/YWCA в Німеччині — $10.00 складаю на НТШ в Сарселі, Франція, а Родині Покійника висловлюю щире співчуття.
Мирон МАЛАНЮК

ХРОНІКА УВАН У ЗДА

Наукові конференції Академії в лютому 1965 року

14 лютого: Секція античної історії. Доповідь Тетяни Іванівської — „Побут населення України першої половини першого тисячоліття нової ери за даними археології".

14 лютого: Правнича секція. Доповідь д-ра Романа Легези — „Аграрна політика на Україні за німецької окупації в роках 1941 - 44".

28 лютого: Пленарна конференція УВАН у США з доповіддю д-ра Омеляна Пріцака (звичайний професор Гарвардського університету) — „Політична географія евразійського степу XII століття та її відзеркалення у »Слові о полку Ігоревім«".

Поширення видань Академії

Замовлення надходять на недавні видання Академії, а також на капітальні публікації, видані в минулому, найбільше на „Історію української літератури" Д. Чижевського і „Собор Св. Софії в Києві" О. Повстенка. У лютому надійшло замовлення з Праги на комплект „Аналів" і з Гамбургу на окремі випуски „Аналів".

Відкриття мистецької виставки Надії Сомко і Сергія Макаренка

6 лютого відкрилась виставка малярських творів Надії Сомко, яка виставила 44 картини олією, і Сергія Макаренка, що виставив 10 портретів, виконаних олією. Виставку відкрив проф. Д. Горняткевич, який говорив про творчість обох мистців. Після відкриття відбулась товариська зустріч.

Концерт Тамари Лихолай

27 лютого відбувся вечір української пісні у виконані Тамари Лихолай (ліричне сопрано). Акомпаніював Ігор Соневицький. Мистці пожертвували увесь прибуток з концерту Академії.

Висвітлення фільму „Шевченко у Вашингтоні"

20 лютого у великій залі Академії висвітлено фільм „Шевченко у Вашингтоні", режисер — Ю. Тамарський, помішник режисера — Славко Новицький.

Нове видання книжки І. Решетаря

Вийшло друге видання книжки дійсного члена Академії, проф. І. І. Решетаря: „Коротка історія Комуністичної Партії Совєтського Союзу". Це видання перероблене і доповнене.

Музей-Архів УВАН у ЗДА

У лютому надійшло: 29 книжок, 171 періодик, 32 одиниці ілюстративних матеріялів та 47 різних, всього 279.

З цінних надходжень треба відзначити одержані від пані А. Крих рукописи спогадів її чоловіка Д. Криха, що охоплюють період з 1904 по 1939 рік і найповніше висвітлюють події, пов'язані з 1-ою світовою війною, революцією 1917 року на Полтавщині (Гадяч) і мандрівкою по Галичині з українським театром ім. М. К. Садовського (1930-1939). Уже приведено до хронологічного порядку окремі зошити і листки спогадів (всього 381 листок).

Від В. Шерея одержано видання німецькою мовою списка українських цукроварень 1942 р. з мапою цукрової промисловости України. Від Ю. Шевельова — два ескізи-проскти обкладинок роботи Я. Гніздовського. Також одержано матеріяли від таких осіб: В. Андрієвський (8), О. Архімович (8), О. Грановський (3), Л. Грицик (3), Д. Гуменна (17), Г. Дмитрів (1), І. Кмета-Ічнянський (1), Л. Коваленко (1), М. Кравчук (1), А. Крих (4), І. Курах (1), Р. Лепкий (6), І. Лисяк-Рудницький (9), М. Пежанський (13), Поль Половецький (1), Ст. Ріпецький (1), М. Садовський (2), П. Стасюк (1), В. Трембицький (2), Н. Осадча-Яната (1), В. Чапленко (1), Ю. Шевельов (13), А. Юриняк (1).

У Музеї-Архіві йшла інтенсивна праця над упорядкуванням матеріялів. Переглянуто періодичні видання з архіву В. Дорошенка і відокремлено до спеціяльної колекції всі видання, що мали персональні присвяти або сліди праці В. Дорошенка над текстом статтей. Складено 95 нових карток. Продовжувалось оправлення в картонові футляри комплектів періодичних видань за 1964 рік (31 комплект).

Грошові надходження до Академії в лютому 1965 року

Одержано $100 від інж. Р. Гарник (Півд. Карол.) і $30 від Ю. Логина (Гамілтон, Канада). Надходження по $25: З. Бориспolець (Н. Й.), А. Ґудзовський (Н. Й.), І. Духницький (Н. Й.), А. Енґель (Н. Й.), Я. Миндюк (Н. Фж.) Я. Яременко (Шикаґо), д-р М. Ярославська (Н. Й.). По $20: д-р І. Базилевич (Род Айленд) і Вікторія Лаврена (Мінн.). По $10: В. Андрієвський (Н. Й.), О. Архімович (Н. Й.), Ф. Бражник (Н. Й.), В. Давиденко (Н. Й.), С. Дембицький (Союзівка), Н. Кордиш-Головко (Мінн.), Р. Криштальський (Нюарк), П. Кулик (Шикаґо), М. Нешта (Н. Й.), Я. Стерко (Н. Й.), Ф. Украдига (Солт-Лейк-Сіті). Ю. Ліщинський (Ірвінґтон, Ню Дж.), надіслав $8, І. Світ (Н. Й.) — $6.81. Надіслали по $5: О. Лівицький (Філядельфія), Р. Лепкий (Н. Й.), А. Статникова (Н. Й.), К. Турянська (Честер, Па). В. Яворський (Нюарк).

За підписним листом ч. 61 через М. Чорнокосинського (Сан-Франсіско) надійшло $53, з них: М. Громницький $20, Є. Сорока — $10, О. Лиско — $5 і $18 від 15 осіб. Через А. Ґудзовського (Н. Й.) надійшло $17 від 10 жертводавців на зміну опалення в будинку Академії.

Замість квітів на могили

Пам'яті Осипа Добрянського — через Осипа Марусяка від рідних — $25. Пам'яті Константини Шлемкевич — від К. Паньківського — $10.

Стан оплати боргу за будинок Академії

В лютому 1965 р. заплачено Українському Народному Союзові $500 в рахунок погашення боргу за будинок і виплачено відсотків $195.94. За установку нового опалення в січні і лютому заплачено $1200 і цим ліквідовано заборгованість. На 1 березня лишилось боргу за будинок — $16.539.

Збирання Фондів до спеціяльних фондів Академії

Академія тепер не дістає жодних дотацій на видавничу діяльність і може здійснювати видання лише шляхом збірок коштів. Пожертви, призначені на фонд певних видань, витрачаються лише на ці видання.

У лютому надійшли пожертви на такі фонди:

До фонду видання праці „Леся Українка. Хронологія життя і творчоти" надійшло $295 за підписними листами чч. 5 і 9 через П. В. Одарченка (Вашинґтон). Пожертвували: П. Одарченко — $50, Жіноча Секція при Об'єднанні Українців у Вашинґтоні $25. По $10: Ю. Гулей, С. Запоренко, В. і Г. Біровець, М. і Є. Григор'їви, К. Денисенко, Л. Марґоліна-Ганзен, М. Терпак. По $5: М. Вартош, М. Бохно, К. Варварів, Д. Городецька, Т. Дячок, В. Забіяка, Є. Залевська, О. Козак, І. Колос, К. і Д. Корбутяки, С. і Ф. Кравець, М. Криворук, А. Кулик, М. і В. Кулій, Г. і С. Максимюк, І. Масник, Л. Окіншевич, О. Старосольська, Ю. Старосольський, А. і Т. Фесенко, Ю. Філіпов, К. Шлопак, Б. Ясінський. Також надійшло $20 від М. Овчаренко (Шикаґо), $5 від Н. Небелюк (Саскатун, Канада) і $2 від І. Ліщинського (Ірвінґтон, Н. Дж.)

Ф. Украдига (Солт-Лейк-Сіті) надіслав $5 до Фонду Т. Осьмачки і $5 до Фонду В. Винниченка.

Почали надходити пожертви до новозаснованого Фонду для видань праць О. Оглоблина: З. Бориспoлець — $10, Є. Пиндус (Гаррісбурґ, Пенна) — $10, Б. Загайкевич (Н. Дж.) — $10.

Надходження до Фонду допомоги ім. Д. Дорошенка: З. Бориспoлець — $10; по $5: Г. Єфремова, А. Енґель, О. Радиш; по $3: Н. Осадча-Яната і Т. Приходько. $17 зібрано від 13 осіб за підписним листом.

Від Управи УВАН у ЗДА

Велика подяка усім жертводавцям, що своїми дарунками допомогають сплаті боргу за будинок Академії і уможливлюють діяльність Академії. Велике признання всім жертводавцям до спеціяльних фондів.

Продовжуємо збирати кошти на сплату боргу і на такі фонди: видання праці „Леся Українка. Хронологія життя і творчости", фонди вшанування М. Ветухова і Т. Осьмачки, фонди „Аналів" і „Історичних збірників", фонд видання праць О. Оглоблина, фонд допомоги українським науковцям. Всі пожертви надсилати на адресу:

Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the USA, 206 West 100 Street, New York, N.Y. 10025.

Божественна Літургія

(Бібліографічна довідка)

Книжка „Божественна Літургія, історія-розвиток-пояснення", що її написав о. Мелетій М. Соловій, ЧСВВ, появилася 1964 року в Римі („Записки ЧСВВ, Секція I.), і представляє собою вийнятково цінну книгу. Формат академічних видань, стор. 422 + XIV + 4 непаґіновані, на дуже доброму папері.

Крім слова від видавництва, передмови, пояснення скорочень та змісту, книга поділяється на дві основні частини, з яких перша охоплює історичне введення до Служби Божої, і поділяється на 5 розділів, а це: Загальні поняття про Службу Божу, Історичний розвиток Сл. Божої візантійсько-слов'янського обряду, Обрядовий розвиток Сл. Божої в Українській Церкві та 5-ий розділ — Літургійні коментарі до віз.-слов'янського обряду.

Ця перша частина своїми 5-ма розділами займає третину великої та надзвичайно цінної праці о. д-ра Мелетія Соловія, і, коли б ми хотіли основніше її проаналізувати, на те треба не лише багато місця, але й багато часу; тож ми обмежуємося лише до коротенької довідки про цю монументальну працю.

Провідною лінією цієї праці — це не лише розвиток Божественної Літургії на протязі століть, але й її місце, її значення в лоні християнства взагалі, а в лоні християнської України зокрема. Це центр християнського служіння Богові й відношення людини до Бога. Пізнати цей центр, зрозуміти його, зрозуміти Божественну Літургію і пізнати в її історичному розвитку так, як вона творилася, розвивалася в практичному служінні Богові на протязі довгих сторіч, — це й було завдання Автора й він це завдання осягнув.

Книга насичена багатством малодоступних матеріялів, прикладів та джерельного фактажу, що її з великою користю прочитає кожна людина, що хоче справді пізнати, зрозуміти та вглибитися в зміст Божественної Літургії, що є центром християнського служіння Богові. Понадто, ця книга служитиме також неабияким посібником для кожного священика, для студентів Богословії та для кожної віруючої християнської людини, що любить та хоче пізнати і зміст і практику Божественної Літургії. Бо, що ж може краще спричинитися до любови, як не само пізнання предмету; що може краще послужити нам в пізнанні цієї Божественної Літургії, як саме ця під кожним оглядом старанно, із знанням, розумом і серцем написана праця о. Мелетія Соловія, — тим більше, що такої праці в нас досі не було, а потреба її була дуже велика. Цю саме прогалину заповнив автор, і нам лише остається щиро привітати цю книгу та бути вдячним авторові за цей великий вклад труду, що він його вложив у свій твір.

Друга частина — це пояснення молитов та обрядів Служби Божої, і вона заповнює другу частину книги. І так. Проскомидія — має три розділи: Вступні замітки про Проскомидію, Перша частина Проскомидії — приготування священослужителя, та Друга частина — приготування євхаристійних дарів. Другий підрозділ: Літургія Оглашених — має аж сім розділів. А підрозділ Літургія вірних — має чотири розділи. Тож уже з цього бачимо, що друга частина праці обговорює та пояснює сам зміст та практичне виконання і весь перебіг практики, що її довершує священик під час відправи Божественної Літургії. Тут кожна детайль є пояснена, обговорена й зображена так, що уважний читач не лише зрозуміє все, але й пізнає велич цієї дії, цієї містерії, що відбувається в центральнім служінню Богові — в Божественній Літургії.

Систематичне виложення матеріялу, пояснень та молитов — є доброю прикметою книжки, бо уважна людина, що читає цей твір, має перед очима не лише хронологію історичного розвитку Служби Божої, але й хронологію її величного змісту.

Покажчик імен — є закінченням цієї монументальної праці було б добре, якби був поданий теж окремий спис використаних праць автором.

Д-р М. С. Чарторийський

Загальні Збори Т-ва „Учительська Громада" в Дітройті

20-го березня відбулися основуючі Загальні Збори Т-ва „Учительська Громада" в Дітройті.

Збори відкрив з рамени ініціятивного Комітету проф. П. Гайда та подав ціль і потребу заснування вчительської організації. Своє твердження мотивував тим, що в Дітройті є понад 80 вчителів, але їх голосу не чути в громадському житті. Особливо в справах шкільництва, навчання й виховання повинно Вчительство мати рішаючий голос.

Проф. Гайда відчитав порядок нарад і запропонував обрати Президію.

Обрано Президію в такому складі: інсп. І. Білоус — предсідник П. Гайда — секретар.

Проф. І. Сточанський говорив про завдання Т-ва та його працю для виховання молодого покоління. По доповіді вив'язалася дискусія, в якій забирали голоси: інсп. Дольницький, проф. Боднарук, проф. Кучер та інші.

Відчитано статут Т-ва „Учительська Громада", опрацьований п. Коцуром, який, по переведеній дискусії прийняли Зібрані одноголосно.

Згідно із статутом, Управа Т-ва має складатися з 7-мох членів, а Контрольна Комісія — з трьох членів. Обрано Управу Т-ва в такому складі: голова — проф. І. Сточанський, містоголова — проф. П. Стасів, секретар, — проф. І. Боднарук, скарбник — проф. І. Ліськівська, члени: проф. П. Гайда, проф. К. Ніщеменко, проф. І. Кучер.

Контрольна Комісія: проф. д-р Б. Лончина, інсп. І. Білоус, і п. І. Коцур.

Обговорюючи плян праці Т-ва, постановлено покликати до життя Програмову Комісію та Комісію оцінки шкільних підручників.

По ухваленні висоти членської вкладки, Збори закінчено.

І. С.

Посмертні згадки

ШИМКО ВАСИЛЬ, довголітній член УНСоюзу, 310 Відділу — Т-ва Дністер в Ню Йорку, помер на 79-му році життя, дня 10-го квітня 1965 р. Покійний походив зі села Веринь, пов. Жидачів. Був членом УНСоюзу від 1923 року. Полишив у смутку дружину Параскевію, синів Володимира і Михайла, дочку Катерину і трьох внуків. Похорони відбудуться в середу, 14-го квітня 1965 р.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Долгун, секр

АГАФІЯ СТРІЛЬБИЦЬКА, довголітня членка і б. секретарка С-ва Пресв. Богородиці — 112 Відд. УНС в Клівленді, Огайо, померла по довгій та важкій недузі серця, дня 30 січня 1965 р. в лікарні у Пармі на 71-му році свого трудолюбивого життя. Покійна народилася 20 лютого 1894 р. в с. Ляшки Муровані, пов. Старий Самбір, Зах. Україна. До ЗДА прибула в 1927 році та незабаром після того вступила до УНСоюзу, а зокрема до 112 Відд., до якого належала повних 37 років, в тому впродовж 18 років на пості відділової секретарки. Була свідомою українкою та живо цікавилася громадським життям, в якому брала завжди чинну участь. Залишила в смутку: сестру Анну Третяк, шваґра Миколу Стрільбицького та братову Катерину Ґабрівську. Похорон відбувся дня 2-го лютого ц. р. при численній участи рідних, приятелів, односельчан та передусім членів союзової родини, до місцевої гр.-кат. Церкви в Пармі, а звідтіль на цвинтар св. Петра і Павла там же.

Вічна Їй Пам'ять!

Параня Різун, предс.

ГЕЛЕН МОРОЗАК БУДЗЯК, членка „Української Січі" — 39 Відд. УНС в Сиракюзах, Н. Й., несподівано померла на 70-му році життя в Лейк Ворт на Фльориді. Полишила в жалобі дочку Гелен, синів: Павла, Йосифа, Степана, Чарла та Григорія, сестру Анну в Торонті, 8 внуків і 4 правнуки. Похорон відбувся 5-го лютого 1965 р. з пох. заведення до гр.-кат. церкви св. І. Хрестителя, а відтак на Вічний Спочинок на церковний цвинтар в Сиракюзах, Н. Й. Останню пошану віддали Покійній участю в похоронних обрядах — родина, Організації, приятелі та члени нашого Відділу.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Відділу

МАРІЯ ФІЛЬ, членка Б-ва св. І. Хрестителя — 230-ий Відд. УНС в Йонкставн, Огайо, померла 17 лютого 1965 р. на 68 р. життя. Залишила в смутку 3 синів: Івана, Михайла, Юрія, 5 внуків. Покійна народилася в с. Соколе, пов. Ліско, Зах. Україна. Похорон відбувся 20 лютого ц. р. з пох. заведення до церкви св. ап. Петра і Павла, при участи родини, членів Відділу і знайомих. Похоронена на церковному цвинтарі.

Вічна Їй Пам'ять!

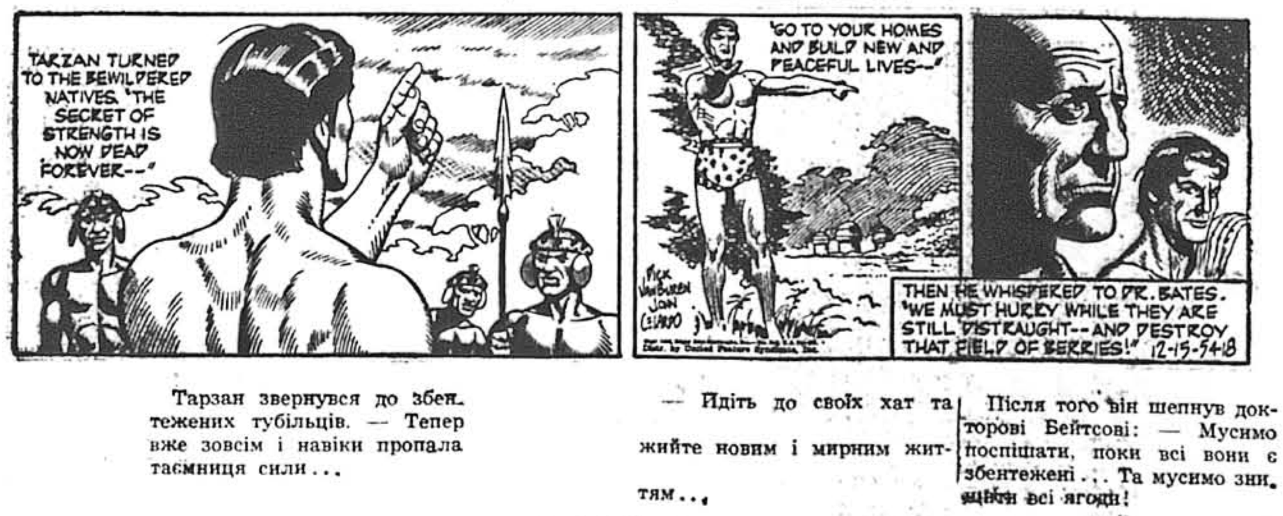
П. Ліщак, секр.

АННА ЯРЕМА, довголітня членка Т-ва ім. полк. Є. Коновальця — 240 Відд. УНС в Клівленді, Огайо, померла по короткій та важкій недузі дня 7 березня 1965 р. в лікарні св. Родини в Пармі, Огайо на 65-му році свого трудолюбивого життя. Покійна народилася 20 квітня 1900 р. в Бережанах-Раю, пов. Бережани, Зах. Україна. До ЗДА прибула 1949 р. та зараз же вступила в члени УНС. Залишила в смутку мужа Миколу та доньку Петронелю. Похорон відбувся при численній участи рідних, приятелів, краянів та передусім членів союзової родини на місцевий цвинтар.

Вічна Їй Пам'ять!

Андрій Стецяк, секр.

ТАРЗАН, ч. 5418. Нищать таємницю сили . . .

Тарзан звернувся до збентежених тубільців. — Тепер вже зовсім і навіки пропала таємниця сили . . .

— Ідіть до своїх хат та жийте новим і мирним життям . . .

Після того він шепнув докторові Бейтсові: — Мусимо поспішати, поки всі вони є збентежені . . . Та мусимо знищити всі ягоди!